

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Elektronizace veřejné správy na úseku živnostenského
podnikání**

Bc. Miloš Zadrobílek

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Miloš Zadrobílek

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Elektronizace veřejné správy na úseku živnostenského podnikání

Název anglicky

Computerization of public administration in the department of licensed trading

---

Cíle práce

Hlavním cílem práce je v kontextu elektronizace veřejné správy v České republice zmapovat právní stav, vývoj, možnosti a nástroje elektronizace živnostensko-správní agendy. Jako vzorek jsou použita elektronická podání vůči obecním živnostenským úřadům v Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2013. Součástí práce je vysvětlení pojmu eGovernment, jeho ukotvení v právním systému České republiky, seznámení s některými jeho nástroji a činností Ministerstva vnitra, jako garanta elektronizace veřejné správy. Dalším cílem práce je seznámení s elektronizací v živnostensko-správní oblasti, zejména s právní úpravou a nástroji umožňujícími její naplnění v praxi živnostenských úřadů a zjištění výhod, nevýhod a překážek v této oblasti jak na straně živnostenských úřadů, tak na straně podnikatelů.

Metodika

Podklady pro teoretickou část diplomové práce jsou získávány převážně z dostupné odborné literatury z oblasti elektronizace veřejné správy a živnostensko-správní oblasti, studia právních předpisů, odborných článků, on-line zdrojů a z praxe a znalostí autora práce. Příslušná data k provedení analýzy vývoje elektronických podání vůči živnostenským úřadům za sledované období jsou čerpána zejména z webu Ministerstva průmyslu a obchodu a z informačního systému Registr živnostenského podnikání, do kterého zapisují data všechny živnostenské úřady v České republice.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

veřejná správa, eGovernment, Czech POINT, datové schránky, základní registry, elektronický podpis, elektronizace veřejné správy, informační systémy veřejné správy, živnostenský zákon, živnostenský zákon, živnostenský rejstřík, živnostenský úřad, podnikatel, živnost

---

Doporučené zdroje informací

BUDIŠ, Petr. Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi ISBN 978-80-7263-465-1

ČMEJREK, Jaroslav a Radek KOPŘIVA. Základy veřejné správy ISBN 978-80-213-1626-3

LINDSKÝ, Vít. EGovernment bezpečně ISBN 978-80-247-2462-1

MOLNÁR, Zdeněk. Efektivnost informačních systémů ISBN 80-247-0087-5

ŠPAČEK, David. EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení ISBN 978-807-4002-618

VANÍČEK, Zdeněk. Právní aspekty eGovernmentu ISBN 978-807-2018550

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech a o změně některých dalších souvisejících zákonů.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

JUDr. Ing. Renata Korcová

Elektronicky schváleno dne 10. 9. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Elektronizace veřejné správy na úseku živnostenského podnikání" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 24. 3. 2015

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Ing. Renatě Korcové za odbornou pomoc, cenné rady, trpělivost a vlidný přístup při zpracování této diplomové práce. Moje poděkování patří také kolegům z živnostenských úřadů za přínosné informace a poskytnuté materiály.

Elektronizace veřejné správy na úseku živnostenského podnikání

Computerization of public administration in the department of licensed trading

Souhrn:

Diplomová práce se zabývá vývojem elektronizace veřejné správy, konkrétně pak elektronickými podáními vůči živnostenským úřadům (dále jen „ŽU“). Jako vzorek byla vybrána podání učiněná vůči obecním živnostenským úřadům (dále jen „OŽU“) v Královéhradeckém kraji v letech 2008 až 2013. V první části práce je vysvětlen pojem eGovernment, jeho ukotvení v právním systému České republiky a popsány jeho hlavní nástroje. Dále jsou uvedeny příklady jejich využití v praxi ŽU včetně právních předpisů, kterými byly do živnostenskosprávní agendy zavedeny. Následně je provedena komparace jednotlivých typů elektronických podání vůči OŽU Královéhradeckého kraje ve sledovaném období. Ta je pak doplněna kvantitativním šetřením mezi podnikatelskou veřejností s cílem zjistit důvody využívání jednotlivých typů podání, jejich výhody a nevýhody a možnosti dalšího zjednodušení komunikace mezi občany a veřejnou správou. Na závěr jsou navržena doporučení k většímu prosazování a rozvoji nástrojů elektronizace.

Klíčová slova: veřejná správa, eGovernment, Czech POINT, datové schránky, základní registry, elektronický podpis, elektronizace veřejné správy, informační systémy veřejné správy, živnostenský zákon, živnostenské podnikání, živnostenský rejstřík, živnostenský úřad, podnikatel, živnost.

Summary:

This diploma work deals with the development of public administration computerization, specifically with electronic submission towards trade bureau. Submissions made towards trade bureaus between 2008 and 2013 were chosen as sample. In the first part of this work there is explanation of the concept eGovernment, its embedment in the legal system of Czech Republic and depiction of its main tools. Further there are mentioned examples of their utilization in practice by trade bureau including legislation by which they were introduced into the trade-administrative agenda. Afterwards there is comparison of individual types of electronic submissions towards trade license department of region Hradec Kralove during monitored period. This comparison is then supplemented by quantitative examination among entrepreneurs with the aim to determine reasons for utilization of individual types of submissions, their advantages and disadvantages, and options for subsequent simplification of communication between general public and public administration. In conclusion there are proposed recommendations for greater promotion and development of computerization tools.

Keywords: Public administration, eGovernment, Czech POINT, data box, basic registries, electronic signature, electronization public service, information systems public service, Trade Licensing Act, trade enterprise, Register of Trades, Trade Licensing Authority, entrepreneur, trade.

Obsah:

1	Úvod	11
2	Cíle práce a metodika	13
2.1	<i>Cíle práce .....</i>	13
2.2	<i>Metodika práce .....</i>	13
3	EGovernment	16
3.1	<i>Právní úprava eGovernmentu v České republice .....</i>	17
3.2	<i>Politika státu v oblasti eGovernmentu .....</i>	19
4	Nástroje elektronizace veřejné správy	23
4.1	<i>Elektronický podpis.....</i>	23
4.2	<i>Datové schránky .....</i>	27
4.2.1	<i>Ekonomický přínos datových schránek .....</i>	32
4.3	<i>Czech POINT.....</i>	34
4.4	<i>Základní registry .....</i>	39
5	Živnostenská správa a elektronizace	47
5.1	<i>Právní úprava elektronizace v živnostenském zákoně.....</i>	49
5.2	<i>Nástroje elektronizace v praxi živnostenských úřadů .....</i>	51
5.2.1	<i>Informační systém Registr živnostenského podnikání.....</i>	51
5.2.2	<i>Aplikace jednotný registrační formulář.....</i>	52
5.2.2.1	<i>Jednotný registrační formulář – Elektronická podání z počítače podnikatele ....</i>	55
5.2.2.2	<i>Jednotný registrační formulář – Elektronické podání na živnostenském úřadě</i>	56
5.3	<i>Podání na Czech POINT.....</i>	58
5.4	<i>Elektronická komunikace obecních živnostenských úřadů s orgány veřejné moci .....</i>	59
6	Elektronická podání na obecních živnostenských úřadech	64
6.1	<i>Struktura živnostenských úřadů .....</i>	64
6.2	<i>Elektronická podání v Královéhradeckém kraji.....</i>	67

6.3	<i>Vývoj počtu elektronických podání vůči obecním živnostenským úřadům v Královéhradeckém kraji v letech 2008 - 2013.....</i>	69
6.4	<i>Porovnání typů elektronických podání za období 2008 - 2013.....</i>	70
7	Dotazníkové šetření.....	72
7.1	<i>Zhodnocení dotazníkového šetření.....</i>	78
8	Závěr	80
	Seznam použitých zdrojů.....	83
	Seznam tabulek.....	88
	Seznam grafů.....	88
	Seznam obrázků	88
	Seznam příloh	89

Seznam zkratek:

CRM – centrální registrační místo

Czech POINT – český podací informační
národní terminál

ČOI – česká obchodní inspekce

DS – datová schránka

EU – Evropská unie

FU – finanční úřad

IBP – Inspektorát bezpečnosti práce

IS – informační systém

ISDS – informační systém datových
schránek

ISRŽP – informační systém registr
živnostenského podnikání

ISZR – informační systém základních
registru

JIM – jednotné inkasní místo

JKM – jednotné kontaktní místo

JRF – jednotný registrační formulář

KHK – Královéhradecký kraj

KŽU – krajský živnostenský úřad

MB - megabyte

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MV – Ministerstvo vnitra

OŽU – obecní živnostenský úřad

ROB – registr obyvatel

ROS – registr osob

RPP – registr práv a povinností

RT – rejstřík trestů

RUIAN – registr územní identifikace,
adres a nemovitostí

SSZ – správa sociálního zabezpečení

SZPI – Státní zemědělská a potravinářská
inspekce

UOOU – Úřad na ochranu osobních
údajů

USIS – Úřad pro státní informační
systémy

UVIS – Ústav pro veřejné informační
systémy

ZAP – Zjednodušení administrativních
postupů při zahájení a v průběhu
podnikání

ŽR – živnostenský rejstřík

ŽU – živnostenský úřad

ŽZ – Zákon č. 455/1991 Sb.,
o živnostenském podnikání, ve znění
pozdějších přepisů

1 Úvod

Elektronizace nejen komunikace, ale celého spektra činností je fenomén, který zasahuje do života každého z nás. Je již běžné, že elektronicky komunikujeme s bankou, kupujeme zboží přes e-shopy, pomocí aplikací na „chytrých telefonech“ dokážeme sledovat nejen fotbalové zápasy na druhém konci světa, ale i ovládat kamery bezpečnostních systémů našich nemovitostí či sledovat pohyb svých dětí na mapě města.

Zatímco tyto soukromé aktivity pro nás nejsou překážkou, komunikace se státem až tak běžná není. Snad je to obava z „velkého bratra“, který by mohl schraňovat o nás informace, snad je to konzervativní lpění na papírových formulářích. Ovšem ani zavádění elektronických služeb ze strany států, soudně nazývaných eGovernment, není jednoduchá záležitost. Stát musí mít veškeré své kroky a aktivity podloženy právními předpisy a nesmí vybočit z jejich mantinelů. Proto i snaha orgánů veřejné moci naráží na zkostnatělý systém či neochotu jednotlivců na různých úrovních byrokratické hierarchie možnosti eGovernmentu využívat a prosazovat.

Nicméně postupem doby je zjevná snaha státu o rychlejší a důraznější prosazení prostředků, které by komunikaci a služby poskytované veřejnou správou občanům ulehčily. Provedení je časově náročnější než v komerční sféře, ale i v souvislosti s dorůstáním dalších generací, pro které je již používání elektronických komunikačních kanálů běžným způsobem komunikace, dochází ke zlepšování situace v této oblasti. *„Není tedy zjevně žádný důvod se obávat, že elektronizace probíhající v běžném osobním životě a komerčním světě se nemůže podařit i ve světě úřednickém. Je to jen o vůli představitelů státu přes všechna úskalí a dětské bolesti prosazovat elektronizaci jako nástroj, který přinese urychlení, zlevnění, zefektivnění a ztransparentnění činnosti státu.“¹*

Nutnost jednání s různými správními orgány je nedílnou součástí celé řady oblastí lidského života. Nelze se jí vyhnout ani při podnikání, a zejména při podnikání podle

---

¹ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 13, Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ŽZ“), v jehož režimu se k 31. 12. 2014 pohybovalo 2 375 752 subjektů.²

A právě elektronizaci v oblasti živnostenské správy se věnuje diplomová práce. Teoretická část se zabývá vysvětlením pojmu eGovernment, jeho ukotvením v právním systému České republiky a některými jeho nástroji. Dále následuje část věnovaná elektronizaci v živnostenskoprávní oblasti, zejména právní úprava a nástroje umožňující její naplnění v praxi ŽU, ať už se jedná o Informační systém Registr živnostenského podnikání jako základní elektronickou aplikaci pro zpracování dat živnostenského rejstříku, nebo elektronickou komunikaci ŽU s jinými orgány veřejné moci či využívání Informačního systému základních registrů. Úkolem zavedení těchto elektronických služeb je zefektivnění výkonu státní správy, zvětšení kvality poskytovaných služeb pro podnikatelský sektor, a tím také podpory podnikání.³

Praktická část práce je věnována vývoji, počtu a porovnání elektronických podání vůči OŽU v Královéhradeckém kraji za roky 2008 až 2013 a provedení kvalitativního šetření na dané téma mezi podnikateli. Pomocí této procedury bude ověřen předpoklad o využívání elektronického podání ze strany podnikatelů. Dále bylo z odpovědí zjištěno, co je pro podnikatele na takovém podání předností, či co je odrazuje.

---

² Živnostenský rejstřík: Statistické údaje. *Registr živnostenského podnikání* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2015 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>.

³ JONÁŠOVÁ, Hana. Elektronická veřejná správa a její možný vliv na podnikání v regionu: Electronic public administration and its possible influence on business in region. 1. vyd. Brno: VUT, 2004, s. 5, ISBN 80-214-2681-0.

2 Cíle práce a metodika

2.1 Cíle práce

Hlavním cílem práce je v kontextu elektronizace veřejné správy v České republice zmapovat právní stav, vývoj, možnosti a nástroje elektronizace živnostenskosprávní agendy. Jako vzorek jsou použita elektronická podání při ohlášení živnosti/žádosti o koncesi, přerušení provozování živnosti, oznámení změn a zrušení živnostenského oprávnění vůči obecním živnostenským úřadům v Královéhradeckém kraji v letech 2008 - 2013.

Dílčím cílem je vysvětlení pojmu eGovernment, jeho ukotvení v právním systému České republiky, seznámení s některými jeho nástroji a činností Ministerstva vnitra (dále jen „MV“), jako garanta elektronizace veřejné správy.

Dalším dílčím cílem práce je zmapovat narůst elektronizace u podání učiněných vůči ŽU a ověřit předpoklad, že podnikatelé přes veškeré výhody elektronické komunikace stále dávají přednost osobní návštěvě úřadu. K tomu poslouží porovnání dat za sledované období získaných z internetových stránek Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) a informačního systému registr živnostenského podnikání (dále jen „ISRŽP“).

Práce si také klade za další dílčí cíl zjistit, jaké typy podání vůči živnostenským úřadům preferuje veřejnost, jaké jsou jejich výhody a nevýhody, co podnikatelům brání v jejich využívání. K získání těchto informací byl použit dotazník rozeslaný podnikatelům.

2.2 Metodika práce

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. K dosažení cíle teoretické části práce je použita metoda analýzy odborné literatury, právních předpisů a jejich důvodových zpráv, judikatury a odborných článků. Vzhledem ke zkoumané oblasti je dalším nezbytným zdrojem informací internet, a to konkrétně webové stránky orgánů veřejné moci, internetových časopisů či poskytovatelů elektronických služeb pro veřejnou správu.

S pomocí těchto zdrojů jsou definovány základní pojmy problematiky, historie tématu a nastíněn další předpokládaný vývoj v oblasti elektronizace veřejné správy. Práce

se dále zabývá právními předpisy na národní i komunitní úrovni upravujícími elektronizaci.

Praktická část je zpracována za pomoci kvantitativního výzkumu, a to formou dotazníku. Dále jsou použita data získaná z ISRŽP, do něhož zapisují data všechny ŽU v České republice. Je provedena komparace počtu jednotlivých druhů elektronických podání vůči OŽU v Královéhradeckém kraji v letech 2008 až 2013 podle způsobu a místa podání. Cílem tohoto porovnání dat za jednotlivé roky je zjistit četnost jednotlivých druhů podání.

Důvody využívání typů podání jsou zjišťovány výzkumem mezi vzorkem živnostníků, získaných náhodným výběrem. Zároveň je ověřována dostupnost, pochopení přínosu a možnost dalšího rozvoje elektronizace veřejné správy na úseku živnostenského podnikání z pohledu veřejnosti.

K získání těchto informací je využit standardizovaný dotazník s uzavřenými i otevřenými otázkami, adresovaný většímu souboru dotazovaných. Výběr respondentů byl proveden prostým náhodným výběrem, kdy všichni jedinci v populaci mají stejnou šanci být vybráni. Dotazovací technika může být prováděna buď osobně, nebo na dálku. Pro účely této práce bylo zvoleno dotazování na dálku, a to pomocí dotazníku zaslaného e-mailem a zveřejněného na internetu.

Použití dotazníku je kvantitativní metoda, jejíž podstatou je pokládání otázek a následné vyhodnocování odpovědí. Kvantitativní technika se používá v případě, kdy chceme generalizovat nálezy na celou populaci. Vychází totiž z předpokladu, že lidské chování lze do jisté míry měřit a předvídat.⁴

Dotazník obsahuje uzavřené i otevřené otázky. Uzavřené otázky pracují s nominálními a alternativními proměnnými. Výhodou nominálních proměnných je jednoznačnost odpovědi. Odpovědi jsou v takovém případě dobře zpracovatelné a výsledky zjišťování jsou přehledné z hlediska vyjádření pomocí tabulek či grafů. Otevřené otázky pak dávají respondentovi prostor pro vyjádření svých myšlenek. Odpovědi na otevřené otázky jsou vyhodnoceny na základě četnosti výskytu. Z odpovědí

---

⁴ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 3. vyd. Praha: Portál, 2012, s. 44, ISBN 978-802-6202-196.

v dotazníkovém šetření bude ověřen předpoklad, zda jsou podnikatelskou veřejností upřednostňována elektronická podání bez nutnosti návštěvy ŽU před osobním jednáním na úřadě.

3 EGovernment

Pojem eGovernment vychází z anglického označení výkonu veřejné správy pomocí elektronických technologií „electronic government“. Většina populace chápe tento pojem jako „elektronizaci veřejné správy“, tedy proces, kdy je možno činit úkony vůči orgánům veřejné moci podáními pomocí elektronických prostředků jako jsou e-mailové zprávy se zaručeným elektronickým podpisem, interaktivní on-line formuláře různých institucí⁵ nebo systém datových schránek. Obsah pojmu eGovernment byl již popsán mnoha definicemi. Mezi nejzdařilejší lze zařadit: „*eGovernment je využívání informačních technologií veřejnými institucemi pro zajištění výměny informací s občany, soukromými organizacemi a jinými veřejnými institucemi za účelem zvyšování efektivity vnitřního fungování a poskytování rychlých, dostupných a kvalitních informačních služeb*“.⁶ Vzhledem k tomu, že výkon veřejné správy a její dostupnost co nejširší veřejnosti je zejména v rozvinutých zemích celospolečenská téma, nabízí se také definice OSN: „*Trvalá povinnost veřejné správy zlepšovat vztah mezi občany a veřejným sektorem poskytováním levných a efektivních služeb, informací a znalostí. Praktická realizace toho nejlepšího, co může veřejná správa nabídnout*“.⁷

EGovernment tak lze vykládat jako na jedné straně vstřícný krok orgánů veřejné moci při zlepšení služeb veřejnosti, z jiného úhlu pohledu však lze tuto aktivitu vnímat jako povinnost orgánů veřejné správy využívat nové technologie při ulehčení komunikace veřejného sektoru a občanů. „*EGovernment lze tedy definovat jako sérii procesů, vedoucích k výkonu státní správy a samosprávy elektronickými prostředky a dále uplatňování občanských práv a povinností fyzických a právnických osob na dálku právě pomocí elektronických prostředků*“.⁸

Není proto možné eGovernment považovat pouze za technickou záležitost, za převedení komunikace do elektronické podoby. Zároveň má eGovernment nabídnout

---

⁵ Např. podání vůči Státní zemědělské a potravinářské inspekci na <http://www.szpi.gov.cz/writelnspection.aspx?nid=11337>.

⁶ LIDINSKÝ, Vít. EGovernment bezpečně. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, s. 7, ISBN 978-80-247-2462-1.

⁷ LIDINSKÝ, Vít. EGovernment bezpečně. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, s. 7, ISBN 978-80-247-2462-1.

⁸ MACKOVÁ, Alena, Zdeněk VANÍČEK a Bohumír ŠTĚDRŮŇ. *Vybrané právní a technické aspekty elektronizácie agend verejnej správy v Európskej únii*. 1. vyd. Bratislava: Magnet press Slovakia, 2008 s. 10. ISBN 978-80-89169-15-3.

také nové transparentní možnosti, které usnadní práci jak občanům, tak pracovníkům veřejné správy.⁹ Takovou novou, transparentní metodou je mj. využívání elektronického styku mezi veřejnou správou a veřejností. Pro obě strany je tento způsob komunikace rychlejší a efektivnější, než písemný či osobní styk.¹⁰ Rozvoji elektronické komunikace napomáhá i realizace projektu MV s názvem Vzdělávání v eGovernmentu. „Projekt Vzdělávání úředníků a zaměstnanců veřejné správy, metodiků a školitelů a politiků v oblasti zavádění eGovernmentu do veřejné správy byl financován z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Příjemcem dotace byl odbor veřejné správy Ministerstva vnitra. Projekt byl zahájen 1. března 2009 s předpokládaným trváním tři roky. Po prodloužení o tři měsíce byl ukončen 31. května 2012.“¹¹

Aby však eGovernment mohl vůbec v prostředí právního státu fungovat a kroky učiněné pomocí elektronických technologií ať ze strany orgánů veřejné moci nebo ze strany veřejnosti měly patřičné právní dopady, musí být eGovernment a jeho nástroje zabudovány do právního systému státu.

3.1 Právní úprava eGovernmentu v České republice

Počátky elektronické komunikace jsou spojeny s používáním elektronického podpisu. Na konci roku 1999 byla přijata Směrnice 1999/93/EC Evropského parlamentu a Rady ze dne 30. 11. 1999 o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. Jejím cílem bylo uvést v život používání elektronických podpisů v rámci celé Evropské unie (dále jen „EU“). To mělo přispět k jejich plnému právnímu uznání, což by umožnilo jejich používání např. v soudních řízeních.¹² V reakci na vývoj legislativy v této oblasti v rámci EU byl v roce 1999 pověřen Úřad pro státní informační systém¹³ vypracováním návrhu

---

⁹ *E-government: elektronizace veřejné správy*. Brno: Computer Press, 2004, č. 2. 1x ročně

¹⁰ JONÁŠOVÁ, Hana. *Elektronická veřejná správa a její možný vliv na podnikání v regionu: Electronic public administration and its possible influence on business in region*. 1. vyd. Brno: VUT, 2004, s. 6, ISBN 80-214-2681-0.

¹¹ Efektivní veřejná správa: Vzdělávání v eGovernmentu. *Ministerstvo vnitra* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2012 [cit. 2014-02-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/efektivni-verejna-sprava-vzdelavani-v-egovernmentu.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

¹² MACKOVÁ, Alena, Zdeněk VANÍČEK a Bohumír ŠTĚDROŇ. *Vybrané právní a technické aspekty elektronizácie agend verejnej správy v Európskej únii*. 1. vyd. Bratislava: Magnet press Slovakia, 2008, s. 32. ISBN 978-80-89169-15-3.

¹³ Úřad pro státní informační systém existoval v letech 1996 – 2000.

příslušného právního předpisu. Návrh zákona byl Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky předložen v lednu roku 2000 a schválen jako zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu dne 24. 5. 2000. „*Bohužel však trvalo další téměř rok a půl, než byl vydán prováděcí předpis k tomuto zákonu, jenž funkci elektronického podpisu fakticky umožnil realizovat v praxi*“.¹⁴ Vzhledem k této situaci a také tomu, že jen málo institucí veřejné správy mělo v té době elektronickou podatelnu, byly ve skutečnosti možnosti elektronické komunikace mezi veřejností a státní správou omezené.

Změnu přinesl až zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (nazývaný též zákon o eGovernmentu nebo eGovernment Act), publikovaný ve Sbírce zákonů dne 18. 8. 2008, který nabyl účinnost dne 1. 7. 2009. Tento právní předpis si klád za cíl vytvořit optimální podmínky pro elektronickou komunikaci jak mezi orgány veřejné moci navzájem, tak zejména pro jejich komunikaci s veřejností. Jeho nejdůležitější součástí je zavedení systému datových schránek (viz kapitola 4.2) a s tím související možnost vzájemné konverze elektronických a papírových dokumentů.

K zajištění jednotného postupu v této oblasti byly vydány vyhlášky MV č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze a č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek. Obě vyhlášky nabyly účinnost 1. 7. 2009.

Vzhledem k zásadní změně v možnostech komunikace mezi úřady a veřejností i úřady mezi sebou, které zákon o eGovernmentu do praxe přinesl, bylo nutné novelizovat i další právní předpisy. To se stalo zákonem č. 301/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Zákon, stejně jako obě výše uvedené vyhlášky, nabyl účinnost dne 1. 7. 2009.

Mezi nejdůležitější právní předpisy týkající se eGovernmentu patří:

- Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

---

¹⁴ ŠTĚDRŮŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, s.20, ISBN 978-808-7041-253.

- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 499/2009 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 127/2004 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 301/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Politika státu v oblasti eGovernmentu

Ústředním orgánem státní správy, pod jehož záštitou se eGovernment v České republice rozvíjí a funguje, je v současné době MV. Ale nebylo tomu tak vždy. Do poloviny devadesátých let v České republice neexistovala ucelená koncepce státní politiky v oblasti informačních systémů.¹⁵ Zákonem č. 272/1996 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů, byl zřízen Úřad pro státní informační systém (dále jen „USIS“). Ten sice formálně převzal řízení oblasti informačních systémů od Ministerstva hospodářství a Úřadu vlády, ale zákon, který by tomuto úřadu vymezil potřebné kompetence, nebyl schválen.

---

¹⁵ ISVS.CZ - Zpravodajství z oblastí ISVS a eGovernmentu: E-government – Strategické dokumenty (1. díl) [online]. Praha: ADVICE.CZ s.r.o., 2007 [cit. 2014-02-17]. ISSN 1802-6575. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/e-government-strategicke-dokumenty-1-dil/>.

Změna nastala až přijetím zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Současně došlo k přejmenování USIS na Ústav pro veřejné informační systémy (dále jen „UVIS“). Nová právní úprava měla za cíl přenést na UVIS koordinaci informačních systémů užívaných různými agendami veřejné správy tak, aby v blízké budoucnosti byly schopny spolu komunikovat a vyměňovat si navzájem data. Tato vize s sebou nesla potřebu zřídit správní orgán dohlížející na ochranu citlivých údajů¹⁶ osob, kterých se přenos dat v rámci veřejné správy bude týkat. Proto byl v polovině roku 2000 zřízen Úřad na ochranu osobních údajů.¹⁷

UVIS byl ke konci roku 2002 zrušen a jeho místo zaujalo Ministerstvo informatiky.¹⁸ Tento ústřední orgán státní správy byl zřízen k 1. 1. 2003 zákonem č. 517/2002 Sb., kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy a mění některé zákony. Jedním z důvodů zřízení tohoto ministerstva byla snaha zastřešit dvě základní oblasti budování informační společnosti: telekomunikace a informační systémy. První oblast spadala do té doby pod Ministerstvo dopravy a spojů. Oblast informačních systémů nebyla jako celek podchycena vůbec, byla roztržena mezi různé resorty a o jejich aspoň částečnou koordinaci se snažil UVIS.¹⁹

Během své krátké existence Ministerstvo informatiky připravilo a uvedlo do praxe některé právní předpisy nebo novely stávajících právních předpisů, které přispěly k rozvoji eGovernmentu v České republice. Jednalo se zejména o novelu zákona o elektronickém podpisu.²⁰ Touto novelou byla všem úřadům uložena povinnost zřídit a provozovat elektronické podatelny. Jsou to pracoviště pro příjem a odesílání datových zpráv.²¹ Další počiny ministerstva se týkaly zřízení Portálu veřejné správy, novelizace zákona o veřejných informačních systémech, státní informační a komunikační politiky

---

¹⁶ Citlivý údaj – „osobní údaj o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuální životě subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů“ (§ 4 zákona č. 101/2000 Sb.).

¹⁷ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů.

¹⁸ VANÍČEK, Zdeněk. *Právní aspekty eGovernmentu v ČR*. Praha: Linde, 2011, 200 s. ISBN 978-807-2018-550

¹⁹ SMEJKAL, Vladimír. *Informační systémy veřejné správy ČR*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2003, s. 17, ISBN 80-245-0533-9.

²⁰ Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů.

²¹ ŠTĚDRŮ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, s. 13, ISBN 978-808-7041-253.

nebo Národní strategie informační bezpečnosti (*Národní strategie informační bezpečnosti České republiky implementuje v domácích podmínkách Směrnici OECD pro bezpečnost informačních systémů a sítí: směrem ke kultuře bezpečnosti. NSIB byla vypracována v rámci Státní a komunikační politiky: eČesko 2006. Přitom vychází z Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2003, kterou rozpracovává pro oblast informační bezpečnosti. Samotná strategie není právně závazná, ale bude brána v úvahu při tvorbě souvisejících metodik, postupů, směrnic, doporučení apod.*).²²

Mezi priority Ministerstva informatiky patřil i rozvoj elektronického obchodu a podpora počítačové gramotnosti. Největší problém prosazování eGovernmentu v době existence Ministerstva informatiky byla jeho faktická pravomoc. Ta totiž byla pouze v rovině koordinační. Každý resort zaváděl své elektronické aplikace samostatně a s nestejnou důsledností. „*Ministerstvo informatiky však vždy bylo díky svému relativně slabému postavení spíše jakýmsi marketingovým propagátorem elektronické formy komunikace a subjektem, který monitoruje problematiku eGovernmentu a zastupuje českou republiku v oblasti informační společnosti u EU a mezinárodních organizací*“.²³

Právě snaha o lepší prosazení změn v oblasti elektronizace veřejné správy byla jedním z důvodů, proč bylo Ministerstvo informatiky (k 31. 5. 2007) zrušeno.²⁴ Agenda eGovernmentu přešla pod MV, které dopracovalo a uvedlo v život některé projekty, na kterých pracovalo již Ministerstvo informatiky. Jednalo se například o Czech POINT, projekt základních registrů, jednotný informační systém veřejné správy nebo projekt datových schránek. O těchto nástrojích elektronizace veřejné správy bude pojednávat následující kapitola.

Z výše uvedeného vyplývá, že elektronizace veřejné správy v České republice se daří a má podporu politické reprezentace. Zejména doba po roce 2005 znamenala velký krok k naplnění představ o rychlé elektronické komunikaci mezi občany a orgány veřejné

---

²² ISVS.CZ - Zpravodajství z oblasti ISVS a eGovernmentu: Národní strategie informační bezpečnosti ČR z pohledu veřejné správy [online]. Praha: ADVICE.CZ s.r.o., 2014 [cit. 2014-03-22]. ISSN 1802-6575. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/narodni-strategie-informacni-bezpecnosti-cr-z-pohledu-verejne-spravy/>.

²³ ŠTĚDROŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, s. 20, ISBN 978-808-7041-253.

²⁴ Zákon č. 110/2007 Sb., o některých opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy, souvisejících se zrušením Ministerstva informatiky a o změně některých zákonů.

moci. „Obecně lze konstatovat, že podíl elektronické komunikace směrem k úřadům, a to jak komunikace fyzických osob, tak i podnikatelských subjektů, se stále zvyšuje. Zájem o možnost elektronické komunikace je především v oblastech, ve kterých se jedná o opakující se úkony, které jsou subjekty povinny činit vůči státní správě – např. podání v oblasti daní, podání v oblasti sociálního zabezpečení nebo v oblasti cel“.²⁵

---

²⁵ MACKOVÁ, Alena a Bohumír ŠTĚDRŮ. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s komentářem: včetně souvisejících zákonů a prováděcích předpisů*. Praha: Wolters Kluwer, 2009, viii, 518 pages. ISBN 80-735-7472-1.

4 Nástroje elektronizace veřejné správy

Postupná elektronizace veřejné správy, tedy vlastní uvedení eGovernmentu do praxe, je závislá nejen na právních předpisech, tvořících její teoretický podklad, ale i technických možnostech orgánů veřejné správy a uživatelů. Bez dostatečného technického vybavení na obou stranách by nebylo možné využívat nástrojů, které eGovernment nabízí. Mezi nejzákladnější patří zejména:

- elektronický podpis
- systém datových schránek
- Czech POINT
- systém základních registrů

4.1 Elektronický podpis

Jak již bylo uvedeno v kapitole 3, pro většinu populace je možnost elektronicky komunikovat s orgány veřejné moci synonymem elektronizace veřejné správy. K rychlé a hlavně bezpečné komunikaci je však potřeba mít elektronický podpis. Pokud totiž dojde orgánu veřejné moci elektronické podání bez tohoto podpisu, je podatel povinen doplnit ho v zákoně stanoveným postupem a lhůtě.²⁶ Důvodem je nutnost zachovat „listovní tajemství“ i u elektronické komunikace – tedy zajistit, aby v procesu přenosu dat mezi podatelem a příjemcem nedošlo k jejich neoprávněné změně. Dalším důvodem je potřeba jednoznačné identifikace podatele, stejně jako při „papírovém“ podání. *„V obou případech, tedy u dokumentu papírového nebo elektronického, nám jde o totéž: zachycení obsahu právního úkonu a určení osoby, která právní úkon učinila“.*²⁷

Aby elektronický podpis mohl plnit tyto důležité funkce a naplnil tak smysl elektronické komunikace, musí být nastaveny takové postupy, přístupy a principy, které je

---

²⁶ Viz např. § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád: „Podání je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu“.

²⁷ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 272, Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.).

možné považovat za rovnocenné běžné papírové agendě.²⁸ Z tohoto důvodu byla zavedena vyšší forma elektronického podpisu, tzv. zaručený elektronický podpis. Ten musí splňovat náležitosti zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů:

- je dána jednoznačná spojitost s podepisující osobou,
- je umožněna identifikace podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě,
- vytvoření i připojení k datové zprávě je provedeno pomocí prostředků, které může podepisující osoba udržet pod svou výhradní kontrolou,
- k datové zprávě je připojen způsobem umožňujícím zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.²⁹

Tyto požadavky, stejně jako celý zákon o elektronickém podpisu, vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES ze dne 13. 12. 1999. Ta byla reakcí států EU na nezbytnost jednotného řešení elektronického podpisu v rámci obchodu na jednotném evropském trhu.³⁰ Uvedené bezpečnostní požadavky jsou v současné době řešeny různými kryptografickými metodami, které se dají kombinovat. Nejčastěji používaná je asymetrická kryptografie, v rámci které je bezpečnost elektronického podpisu odvislá zejména od délky šifrovacích klíčů a typu používaného algoritmu.

V praxi se využití elektronického podpisu postupem času stalo již snadnou a běžnou záležitostí a přináší s sebou jistě více výhod než nevýhod.³¹ Z počátku však naráželo na technické či psychologické bariéry. Zákon o elektronickém podpisu byl sice účinný od 1. 10. 2000, ale řešenou problematiku popisoval pouze v obecné rovině. Teprve nařízení vlády č. 304/2001 Sb., kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, zařadilo do elektronické komunikace mezi úřady a občany povinnost prvně jmenovaných zřídit s účinností od 1. 10. 2001 speciální místo pro přijímání elektronických podání, tzv. elektronickou podatelnu.³² Dalším právním

---

²⁸LIDINSKÝ, Vít. *EGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, s. 38. ISBN 978-80-247-2462-1.

²⁹ Ustanovení § 2 písm. b) zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů.

³⁰LIDINSKÝ, Vít. *EGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, s. 39. ISBN 978-80-247-2462-1.

³¹ S úřady elektronicky. *IPodnikatel.cz: Portál pro začínající podnikatele* [online]. Zlín: JVM-RPIC, spol. s r.o., 2011 [cit. 2014-05-31]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Internet/s-urady-elektronicky.html>.

³² Viz § 1 nařízení vlády č. 304/2001 Sb., kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů.

předpisem, který pojednával o zřízení elektronické podatelny je nařízení vlády č. 495/2004 Sb.³³ Podle tohoto právního předpisu musí orgán veřejné moci zřídit elektronickou podatelnu vždy, pokud zvláštní právní předpis stanovuje povinnost přijímat či odesílat datové zprávy podepsané zaručeným elektronickým podpisem.³⁴

Elektronická podatelna však nemusí být žádné konkrétní fyzicky hmatatelné místo. Z pohledu orgánu veřejné správy nemusí být zřízení elektronické podatelny příliš složité a náročné, neboť v zásadě jde "jen" o přechod na používání elektronických podpisů v rámci elektronické pošty. To může vyžadovat určitý upgrade používaného programového vybavení a získání potřebných certifikátů. V neposlední řadě (spíše v první řadě) také zaškolení personálu.³⁵

I tak však trvalo určitou dobu, než si elektronické podání vydobylo stejnou pozici, jako podání papírové. „*Především díky nejednotné a kazuistické úpravě v procesních předpisech, zejména v občanském soudním řádu, ale i vzhledem k nedůvěře a neochotě komunikovat elektronicky, se ukázalo, že orgány veřejné správy, soudy ani jiné orgány veřejné moci nebyly připraveny na tento způsob komunikace a mnohdy chyběla ochota ji vůbec připustit*“.³⁶ V některých případech musely ve prospěch nového postupu zasáhnout svým rozhodnutím až nejvyšší soudní instituce – Nejvyšší správní soud, Nejvyšší soud či dokonce Ústavní soud.³⁷ Postupem času se však elektronická komunikace stala běžnou součástí výměny informací mezi veřejností a orgány veřejné moci.

Elektronický podpis se tak dá použít ve všech případech, kde je vyžadován podpis vlastnoruční. Popisovat však elektronický podpis pouze elektronickou obdobu klasického ručního podpisu není v dnešní době již plně vystihující skutečnost.³⁸ Možnosti

---

³³ Nařízení vlády č. 495/2004 Sb., kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů.

³⁴ BUDIŠ, Petr. *Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2008, s. 21, ISBN 978-80-7263-465-1.

³⁵ Elektronické podatelny. *EArchiv.cz: Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky* [online]. Jiří Peterka profil na Google+, 2011 [cit. 2014-05-31]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/b01/b0500010.php3>.

³⁶ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 162. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

³⁷ Viz rozhodnutí NSS ČR spis. zn. 2 Afs 81/2006 ze dne 30. 1. 2007, usnesení NS ČR spis. zn. 21 Cdo 2858/2007 ze dne 11. 12. 2007 nebo nálezy Ústavního soudu ČR č. IV.ÚS 319/05 ze dne 24. 4. 2006.

³⁸ LAPÁČEK, Jiří. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2012, s. 21, ISBN 978-80-251-3680-5.

elektronického podpisu jsou totiž širší. Vzhledem k tomu, že dnes již lze převést do elektronické formy takřka všechny dokumenty, je možné elektronicky podepsat i to, co opatřit vlastnoručním podpisem vlastně nejde: soubor, obsah elektronického nosiče či přístup do databáze.³⁹

Elektronický podpis je vázán na konkrétní fyzickou osobu. Tak jak se rozvíjela elektronizace kontaktů orgánů veřejné správy a podnikatelské veřejnosti, vyskytl se problém „podpisu“ právnické osoby. Proto byl zákonem č. 440/2004 Sb.⁴⁰ do právního řádu zaveden pojem uznávaná elektronická značka. Podle znění zákona se jedná o údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které splňují následující nároky:

- jsou jednoznačně spojené s označující osobou a umožňují její identifikaci prostřednictvím kvalifikovaného systémového certifikátu,
- byly vytvořeny a připojeny k datové zprávě pomocí prostředků pro vytváření elektronických značek, které označující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou,
- jsou k datové zprávě, ke které se vztahují, připojeny takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoli následnou změnu dat.⁴¹

„Základní rozdíl mezi uznávaným elektronickým podpisem a uznávanou elektronickou značkou je specifikován v § 3 zákona č. 440/2004 Sb. Jestliže pro elektronický podpis platí, že pokud se neprokáže opak, má se za to, že se podepisující osoba před podepsáním datové zprávy s jejím obsahem seznámila, pak pro elektronickou značku platí, že pokud označující osoba označila datovou zprávu elektronickou značkou,

---

³⁹ SMEJKAL, Vladimír. *Informační systémy veřejné správy ČR*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2003, s. 79, ISBN 80-245-0533-9.

⁴⁰ Zákon č. 440/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ Viz § 2 písm. c) zákona č. 440/2004 Sb. kterým se mění zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů.

*má se za to, že tak učinila automatizovaně bez přímého ověření obsahu datové zprávy a vyjádřila tím svou vůli“.*⁴²

Na závěr problematiky elektronického podpisu je však ještě potřeba uvést jednu technickou informaci. Aby vše fungovalo tak jak má, je součástí zaručeného elektronického podpisu kvalifikovaný certifikát. To je souhrn elektronických informací jednak o poskytovateli certifikátu⁴³, číslo certifikátu, dobu jeho platnosti, data pro jeho ověření a také informace o podepisující osobě (její jméno a příjmení).

Stav elektronizace veřejné správy dnes umožňuje komunikaci pomocí zabezpečeného elektronického podpisu např. s finančními úřady (dále jen „FU“), správou sociálního zabezpečení (dále jen „SSZ“), ŽU, s obecními či krajskými úřady i soudy.

4.2 Datové schránky

V předcházející kapitole byl představen základní způsob elektronické komunikace v rámci eGovernmentu. Používání elektronického podpisu a zřízení elektronických podatelů bylo velkým přínosem pro urychlení výměny informací mezi veřejností a orgány veřejné moci, byl to však jen první krok. Právě tím, jak se začala rozšiřovat elektronická komunikace, vycházely na povrch rozdíly v postupech jednotlivých správních orgánů při doručování písemností, ale i rozdíly v této oblasti v jednotlivých právních předpisech.

A právě rozdílnost v postupu doručování např. ve správním řádu, občanském soudním řádu, trestním řádu a dalších, vyvolala poptávku po sjednocení, a to nejlépe formou zvláštního právního předpisu – např. zákona o doručování a podávání.⁴⁴ Tento zastřešující právní předpis by vedle odstranění nejednotnosti v takových institutech práva, jako je náhradní doručování, doručování veřejnou vyhláškou či fikce doručení, měl zajistit bezpečnou, rychlou a snadnou elektronickou variantu doručování písemností účastníkům řízení podle všech procesních předpisů v České republice.

---

⁴² LECHNER, Tomáš. *Elektronické dokumenty v právní praxi /: Tomáš Lechner*. Praha: Leges, 2013, s. 94, Praktik. ISBN 978-80-87576-41-0.

⁴³ Certifikát vydává tzv. kvalifikovaná certifikační autorita. Přehled kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb a jejich kvalifikovaných služeb je k dispozici na stránkách Ministerstva vnitra, sekce Egovernment. V současné době v České republice poskytují tyto služby tři společnosti: Česká pošta, s.p., První certifikační autorita, a.s., a identity, a.s.

⁴⁴ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 164, Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

„Řešení projektu vybudování skutečně účinného systému doručování dokumentů v listinné nebo digitální podobě bylo směřováno do oblasti elektronických komunikací, tedy do oblasti jednoznačně prověřené jako umožňující realizaci požadovaných funkcionalit a současně podporující veškeré prvky, bezpečnosti, jednoznačnosti, autentičnosti prověřitelnosti a neporušitelnosti doručování dokumentů v digitální podobě“.⁴⁵ V průběhu let 2007 – 2008 byl vypracován (v gesci MV a Ministerstva spravedlnosti) návrh zákona na základě výše uvedených principů. Oproti předpokladům však nepočítal s doručováním prostřednictvím e-mailu, ale zavedl zcela nový typ elektronické komunikace – datové schránky (dále jen „DS“). Ty se tak svým způsobem stávají elektronickou obdobou klasických poštovních schránek.⁴⁶

Systém DS byl do českého právního systému zaveden zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“), který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2009. Tímto zákonem jsou stanoveny prostředky a podmínky pro provádění úkonů určených subjektů⁴⁷ elektronickou formou.⁴⁸ „Informační systém datových schránek je informačním systémem veřejné správy, který obsahuje informace o datových schránkách a jejich uživatelích“.⁴⁹ Jako na takový, se na něj v plné míře vztahuje zákon č. 365/2000 Sb.⁵⁰

DS je elektronické úložiště, které je určeno pro orgány veřejné moci k doručování, provádění úkonů adresovaných orgánům veřejné moci a k dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob.⁵¹ Jedná se tedy o nástroj elektronické komunikace jak navzájem mezi orgány veřejné moci, tak i směrem

---

⁴⁵ BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, s. 34, ISBN 80-726-3617-0.

⁴⁶ BUDIŠ, Petr. *Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2008, s. 24, ISBN 978-80-7263-465-1.

⁴⁷ Kdo je určeným subjektem určuje § 1 odst. 1 zákona o elektronických úkonech: „Státní orgány, orgány územních samosprávných celků, státní fondy, zdravotní pojišťovny, Český rozhlas, Česká televize, samosprávné komory zřízené zákonem, notáři, soudní exekutoři“.

⁴⁸ BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, s. 35, ISBN 80-726-3617-0.

⁴⁹ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 200, Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

⁵⁰ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ Viz § 2 zákona o elektronických úkonech.

k veřejnosti. Jednodušeji řečeno, je to pro orgány veřejné moci, fyzické i právnické osoby prostředek pro přijímání a odesílání dokumentů v elektronické podobě.⁵²

Nejvíce využívaným typem použití systému DS je doručování dokumentů orgánů veřejné moci směrem k veřejnosti. To předpokládá elektronickou formu takových dokumentů, ke které se používá konverze prvopisu dokumentu uloženého ve spisu a opatření jeho elektronické formy uznávaným zabezpečeným elektronickým podpisem.⁵³ Právě připojení takového podpisu k datové zprávě umožňuje jeho autorizovanou konverzi, tedy „úplné převedení dokumentu z digitální do listinné podoby nebo naopak, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky“.⁵⁴ Autorizovaná konverze se provádí buď z moci úřední, nebo na žádost. Její technické náležitosti upravuje vyhláška Ministerstva vnitra č. 193/2009 Sb.⁵⁵

Aby bylo možné naplnit hlavní smysl zavedení informačního systému DS – zjednodušení a sjednocení postupu doručování písemností orgánů veřejné správy – bylo vedle právní úpravy vlastního systému nutno upravit celou řadu procesních předpisů upravujících tuto oblast. Proto byl současně se zákonem o elektronických úkonech přijat i zákon č. 301/2008 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Ten do vyjmenovaných právních předpisů zanesl povinnost orgánů veřejné moci doručovat dokumenty vzešlé z jejich činnosti primárně pomocí systému DS.⁵⁶ Teprve nelze-li použít tento způsob, může správní orgán přistoupit k doručování písemnosti jiným způsobem.

---

⁵² MACKOVÁ, Alena a Bohumír ŠTĚDRŮ. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s komentářem: včetně souvisejících zákonů a prováděcích předpisů*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2009, viii, s. 17, ISBN 80-735-7472-1.

⁵³ Viz kapitola 4.1.

⁵⁴ BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, s. 209. ISBN 80-726-3617-0.

⁵⁵ Vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁶ Viz např. § 19 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Je třeba podotknout, že oboustranná komunikace pomocí DS mezi orgány veřejné moci a veřejností (fyzickými osobami, právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami) vyžaduje zřízení DS příslušného typu i na straně veřejnosti.⁵⁷

Zákon o elektronických komunikacích stanovuje dva způsoby zřízení DS - na žádost a ze zákona.⁵⁸ Na žádost zřídí MV datovou schránku fyzické osobě a podnikající fyzické osobě, vyjma advokátů, daňových poradců a insolvenčních správců, kterým zřídí DS ze zákona bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejich zapsání do příslušné evidence. Stejně tak ze zákona zřídí DS orgánu veřejné moci bezodkladně po jeho vzniku, právnícké osobě zřízené zákonem, zapsané do obchodního rejstříku a organizační složce podniku zahraniční právnícké osoby zapsané v obchodním rejstříku.

Od těchto dvou způsobů zřízení DS se odvíjí i jejich fakultativní (nepovinné) nebo obligatorní (povinné) použití:

Povinné:

- oboustranná komunikace orgánů veřejné moci,
- komunikace orgánů veřejné moci vůči právníckým osobám a podnikajícím fyzickým osobám, kterým se zřizuje datová schránka ze zákona, a právníckým nebo fyzickým osobám, kterým byla datová schránka zřízena na základě jejich žádosti.

Nepovinné:

- komunikace právníckých a fyzických osob vůči orgánům veřejné moci,
- vzájemná komunikace mezi fyzickými a právníckými osobami.⁵⁹

Jak lze vyčíst z tabulky č. 1, využití systému DS v mantinelech nastavených zákonem o elektronických komunikacích a souvisejících předpisů se v praxi osvědčilo.

---

⁵⁷ Viz §§ 3, 4 a 5 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 176, Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

⁵⁹ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 174, Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

Je však pravdou, že případů využití provozu informačního systému datových schránek (dále jen „ISDS“) občany, je velmi málo.⁶⁰ Nejvíce frekventovaným kanálem informací v rámci ISDS je ten směřující od orgánů veřejné moci k právnickým osobám. Ovšem i to je důsledkem naplnění jednoho z vedlejších cílů zavedení tohoto systému elektronické komunikace. Stejně jako u „klasického“ doručování papírových písemností pomocí služby držitele poštovní licence existuje totiž u DS institut fikce doručení.⁶¹ Pokud se do DS ve lhůtě 10 dnů od dodání datové zprávy do schránky nepřihlásí oprávněná osoba, považuje se datová zpráva za doručenu. Vzhledem k tomu, že DS byly po nabytí účinnosti zřízeny všem právnickým osobám zapsaným do obchodního rejstříku, ulehčil se orgánům veřejné správy komunikace s tzv. mrtvými firmami, tedy firmami, které fakticky činnost nevyvíjí a zásilky nepřebírají.

Pomocí DS se tak podařilo doručit dříve nedoručitelné dokumenty, čehož úřady hojně využívají. Tento postup ve své praxi využívají i ŽU, které ve spojení se sankčními ustanoveními ŽZ ruší živnostenská oprávnění společnostem, které již i několik let nemají statutární orgán a nevyvíjejí žádnou podnikatelskou činnost. Tím se daří „čistit“ živnostenský rejstřík (dále jen „ŽR“), jako zdrojový rejstřík pro jeden ze čtyř základních registrů - registru osob (dále jen „ROS“). Obdobným způsobem postupuje i obchodní rejstřík. Tím dochází ke zpřehlednění údajů vedených v základních registrech.⁶²

Tabulka 1 - statistika datových schránek k 25. 1. 2015

Počet zřízených datových schránek	628 695
Počet odeslaných zpráv	240 624 716
Průměrná úspěšnost doručení přihlášením	99,07 %

zdroj: vlastní zpracování dle <http://www.datoveschranky.info> [cit. 2015-01-25]

DS však nelze považovat za jakousi náhradu či obdobu elektronické pošty, každá jednotlivá datová zpráva v ní zůstává k dispozici příjemci pouze 90 dní. Po uplynutí této lhůty je z ní automaticky vymazána. K zachování datových zpráv i po 90 dnech slouží

⁶⁰ LAPÁČEK, Jiří. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2012, s. 12, ISBN 978-80-251-3680-5.

⁶¹ Viz § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² Viz kapitola 4.4.

služba „Datový trezor“.⁶³ Je to prostředek k ukládání doručených datových zpráv po neomezeně dlouhou dobu, dokud je uživatel sám nevymaže.⁶⁴

4.2.1 Ekonomický přínos datových schránek

DS přinesly bez přehánění revoluci do systému a způsobu komunikace a doručování písemností mezi orgány veřejné moci a veřejností, ať už podnikatelskou nebo nepodnikatelskou, i mezi orgány veřejné moci navzájem. Bezpochyby došlo ke zjednodušení a zrychlení doručování písemností v rámci řízení podle různých typů procesněprávních i hmotněprávních předpisů. To je na první pohled viditelný přínos ISDS.

Nezanedbatelnou částí hodnocení každého nového projektu je však ekonomický přínos. V případě DS to jsou ušetřené přímé i nepřímé náklady spojené s vedením řízení či chodem jednotlivých orgánů veřejné moci. Před spuštěním ISDS orgány veřejné moci zasílaly veškeré informace nebo písemnosti týkající se řízení poštou v listinné podobě. Podle charakteru zasílaného dokumentu volily formu buď obyčejného psaní, nebo psaní doporučeného. I když některé toky informací zejména mezi orgány veřejné moci před zavedením ISDS neexistovaly (např. informace z veřejných rejstříků), pokud chceme kvantifikovat přínos používání datových schránek, lze ho nejlépe demonstrovat právě na ceně zasílaných písemností.

Podle socioekonomické studie týkající se přínosu i negativ využívání ISDS zpracovanou soukromou vysokou školou CEVRO Institut⁶⁵ činil čistý ekonomický přínos DS od počátku existence do konce roku 3,546 miliardy Kč. Z této sumy na orgány veřejné moci připadá 2,753 miliardy, na právnické osoby 522 milionů, na podnikající fyzické osoby 253 milionů a 18 milionů na fyzické osoby.⁶⁶ Model výpočtu počítal i s přínosy

---

⁶³ Datový trezor. *Česká pošta* [online]. Praha: Česká pošta, s. p., 2015 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/doplnekove-sluzby-k-datovym-schrankam/datovy-trezor>.

⁶⁴ LAPÁČEK, Jiří. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2012, s. 165, ISBN 978-80-251-3680-5.

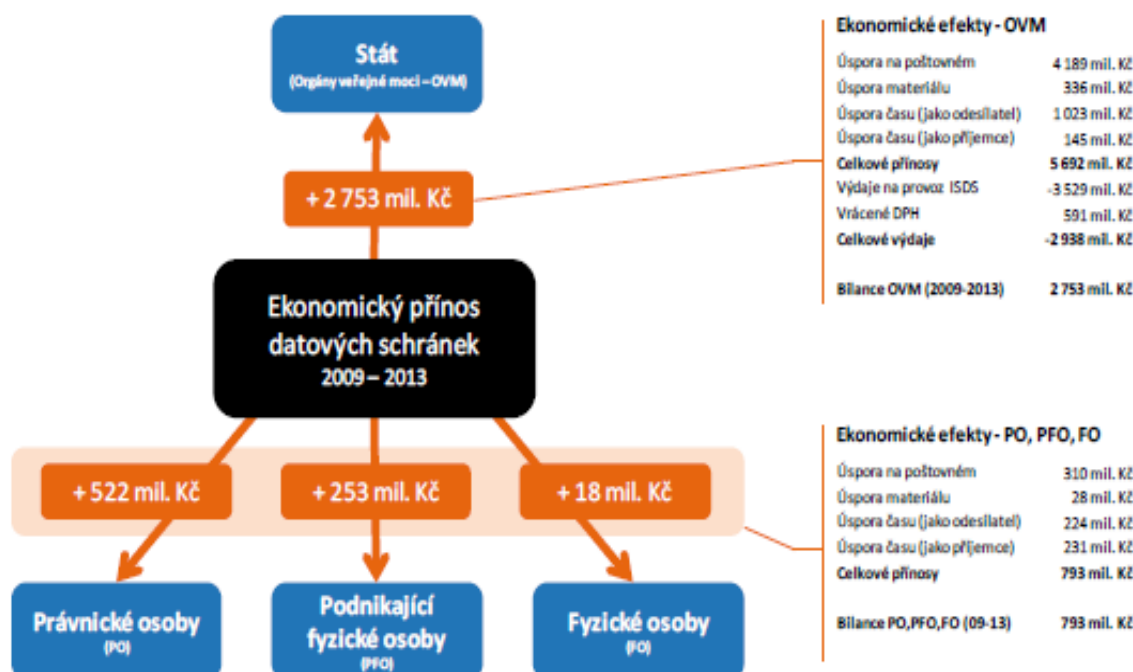
⁶⁵ CEVRO Institut, o.p.s., se sídlem Jungmannova 17, Praha, IČO 27590101, vedená u Městského soudu v Praze pod spisovou značkou O 440, je soukromá vysoká škola, jejíž činnost se řídí zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

⁶⁶ Datové schránky, socio-ekonomická studie 2014. *ICT UNIE* [online]. Praha: ICT UNIE z.s., 2015 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: http://www.ictu.cz/fileadmin/docs/Akce_Spis/TEXTOVE_DOKUMENTY/2014/ICTU-brozura-ISDSstudie-nahled.pdf.

nejen ve formě poštovního, ale i úspory času a materiálu. Na druhou stranu zohlednil i náklady na provoz a rozvoj ISDS.

Obrázek 1- ekonomický přínos ISDS k 31. 12. 2013

Zdroj: http://www.ictu.cz/fileadmin/docs/Akce_Spis/TEXTOVE_DOKUMENTY/2014/ICTU-brozura-ISDSstudie-nahled.pdf [cit. 2015-01-25]

Podle uvedeného modelu však nelze spatřovat přínos ISDS jen v číselně vyjádřených aspektech. „Datové schránky zároveň vykazují řadu přínosů, které v ekonomickém modelu nebyly kvantifikovány. Přispívají zejména k významným inovacím a zefektivnění procesů ve veřejné správě. Jde o infrastrukturní projekt státu, jehož hlavní přínosy jsou zajištěny vrstvou reálných agend, procesů a služeb. Ty mohou být díky datovým schránkám efektivnější, štihlejší a kvalitnější.“⁶⁷

⁶⁷ Deník veřejné správy: veřejná správa online [online]. Praha: Triada, spol. s r. o., 2014, 1. srpna 2014 [cit. 2015-01-25]. ISSN 1213-6336. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6659467>.

Z uvedeného vyplývá, že ISDS je kvalitním a přínosným projektem, srovnatelným s obdobnými kroky dalších států EU.⁶⁸ Bylo by proto chybou považovat ho za ukončený a nerozvíjet jeho další potenciál. Je ještě mnoho oborů a subjektů, které by se do ISDS mohly zapojit. Jedná se například o přenos dat a informací ve zdravotnictví, jakožto příklad zapojení profesní skupiny.

Další rozvoj a směřování ISDS má i svá rizika. Hlavním je resortismus, který byl charakteristický pro situaci na počátku zavádění eGovernmentu v České republice. Typickým příkladem je situace v resortu financí, který se snažil prostřednictvím projektu Jednotného inkasního místa⁶⁹ (dále jen „JIM“) zavést paralelní informační systém pro komunikaci fyzických i právnických osob s daňovými orgány. Bylo navrženo zřídit tzv. daňové informační schránky, které by fungovaly na stejném principu jako ISDS. Navíc by ze zákona byly pro dotčené subjekty povinné, a tedy by dublovaly činnost ISDS v oblasti správy daní. Projekt JIM byl nakonec pozastaven, a tím bylo zabráněno snížení potenciálu ISDS fragmentací nabízených služeb. Nicméně od účinnosti zákona č. 458/2011 Sb. k jistému snížení komfortu podnikatelů v komunikaci s veřejnou správou stejně došlo (viz kapitola 5.2.2).

4.3 Czech POINT

Czech POINT (Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál) je dalším nástrojem elektronizace veřejné správy v České republice, který má být pomocníkem veřejnosti při kontaktu s orgány veřejné moci. Jedná se o síť kontaktních míst veřejné správy, jejichž provozovatelem je MV a smyslem je co nejvíce snížit byrokracii ve vztahu občan a veřejná správa.⁷⁰ Zřízením kontaktních míst došlo k naplnění usnesení vlády České republiky č. 1085 ze dne 20. 9. 2006 k prosazování a implementaci e-Governmentu v České republice v letech 1999 až 2006.⁷¹

---

⁶⁸ Např. Post AG v Rakousku, e-Boks v Dánsku, DeMail v SRN či elektronické schránky na Slovensku.

⁶⁹ Viz zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů.

⁷⁰ LIDINSKÝ, Vít. *EGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, s. 17, ISBN 978-80-247-2462-1.

⁷¹ BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody* 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, s. 49, ISBN 80-726-3617-0.

Sféra veřejné správy bezesporu představuje oblast, kde je největší prostor pro snižování přebujelé administrativy. A to nejen vůči veřejnosti, ale i uvnitř při komunikaci mezi jednotlivými orgány veřejné moci.⁷²

Základní myšlenkou tohoto projektu je snaha o to, aby data a informace ve vlastnictví státu byla plně k dispozici veřejnosti při vyřizování jejích záležitostí. Zároveň by tato data měla obíhat mezi orgány veřejné moci, a tím nahradit obíhání úřadů občanem.

„Cílem projektu Czech POINT je vytvořit garantovanou službu pro komunikaci se státem prostřednictvím jednoho universálního místa, kde je možné získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů, úředně ověřit dokumenty a listiny, převést písemné dokumenty do elektronické podoby a naopak, získat informace o průběhu správních řízení ve vztahu k občanovi a podat podání pro zahájení řízení správních orgánů. Jde tedy o maximální využití údajů ve vlastnictví státu tak, aby byly minimalizovány požadavky na občany.“⁷³

Právní oporu má systém Czech POINT v zákoně č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ISVS“). Součástí právního systému České republiky se však stal až od 1. 7. 2008, kdy vešel v účinnost zákon č. 130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tímto právním předpisem byl novelizován právě i zákon o ISVS. Nově vložený § 8a stanovil, kdo je kontaktním místem veřejné správy. Jsou jimi:

- notáři,
- krajské úřady,
- matriční úřady,

---

⁷² LAPÁČEK, Jiří. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2012, s. 14, ISBN 978-80-251-3680-5.

⁷³ Czech POINT: Co je Czech POINT. *Ministerstvo vnitra: Projekty* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/22>.

- obecní úřady, úřady městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a úřady městských částí hlavního města Prahy, jejichž seznam stanoví prováděcí právní předpis,
- zastupitelské úřady stanovené prováděcím právním předpisem,
- držitel poštovní licence a Hospodářská komora České republiky,
- banka, které byla ministerstvem udělena autorizace k výkonu působnosti kontaktního místa veřejné správy.⁷⁴

Obrázek 2 - logo Czech POINT

zdroj: <http://www.czechpoint.cz/web/> [cit. 2014-07-27]

Z uvedeného výčtu je patrné, že síť kontaktních míst je dostatečně hustá. Každý občan, který projeví zájem o služby Czech POINT, si tak může vybrat jemu nejbližší kontaktní místo. Zajímavý je i rozsah služeb, které Czech POINT nabízí. Jedná se o:

- výpis z katastru nemovitostí,
- výpis z obchodního rejstříku,
- výpis z živnostenského rejstříku,

⁷⁴ *Portál veřejné správy: Na úřad přes internet* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2000 [cit. 2015-02-10].

Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=1&idBiblio=49763&recShow=21&name=o~20informa~C4~8Dn~C3~ADm~20syst~C3~A9mu&rpp=15#parCnt>.

- výpis z rejstříku trestů,
- výpis z rejstříku trestů pro právnickou osobu,
- přijetí podání podle živnostenského zákona (§ 72),
- žádost o výpis nebo opis z Rejstříku trestů podle zákona č. 124/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- výpis z bodového hodnocení řidiče,
- vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů,
- podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH,
- výpis z insolvenčního rejstříku,
- datové schránky,
- autorizovaná konverze dokumentů,
- centrální úložiště ověřovacích doložek,
- úschovna systému Czech POINT,
- czechPOINT@office,
- základní registry,
- výpis z Veřejných rejstříků.⁷⁵

Jedná se tedy o velmi široké spektrum služeb z různých oblastí veřejné správy. Czech POINT je pro občany nejviditelnější a nejdůležitější část eGovernmentu. Jak uvedl Ivan Langer⁷⁶ v době zavedení tohoto projektu, je Czech POINT vlajkovou lodí eGovernmentu, která se stala symbolem pro odstranění zbytečného běhání po úřadech

---

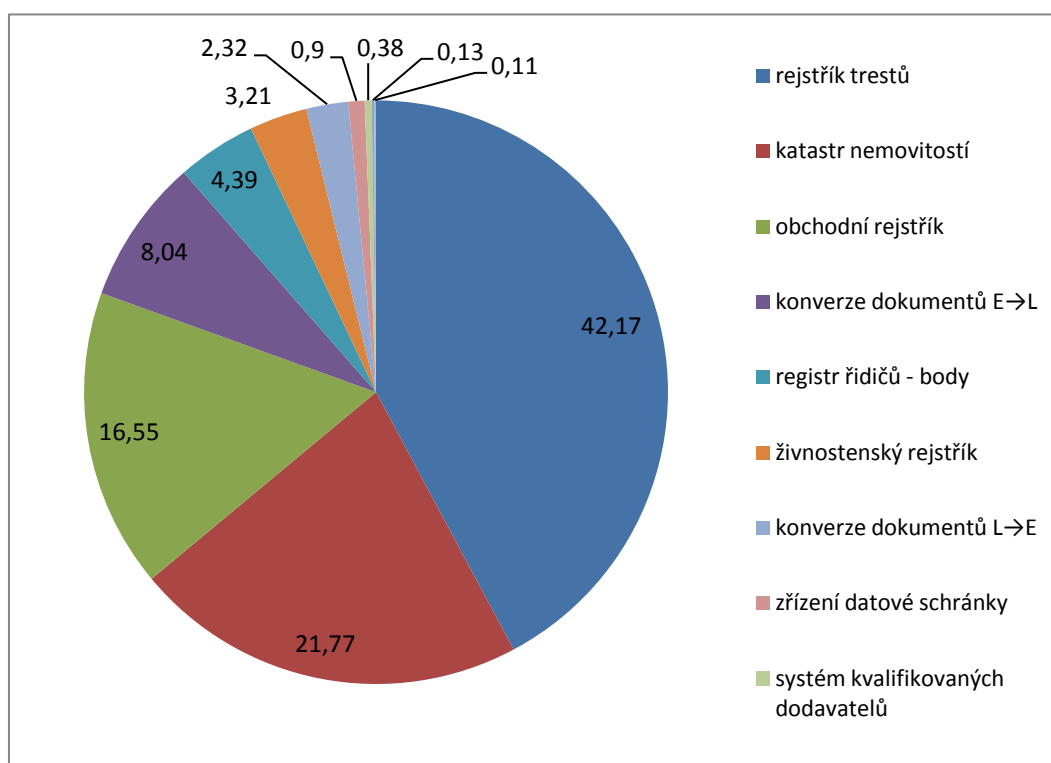
⁷⁵ Czech POINT: Kontaktní místa veřejné správy. *Ministerstvo vnitra: eGovernment* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2012 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-symbol-egovernmentu-czech-point-kontaktni-mista-verejne-spravy.aspx>.

⁷⁶ Ministr vnitra Vlády ČR (09/2006 - 05/2009), za kterého se podařilo uvést do praxe právní předpisy na podporu eGovernmentu.

a stání dlouhých front pro razítka.⁷⁷ Pro účely této práce jsou zajímavá podání vůči ŽU, kterým se bude věnovat kapitola 5.3.

Od nastartování projektu Czech POINT na začátku roku 2008 fungovalo k prosinci roku 2014 již 7104 kontaktních míst veřejné správy (z nichž 78.9 % tvořily obecní úřady), která žadatelům vydala celkem 12 329 757 ověřených výstupů. Jak vyplývá z grafu č. 1, skoro polovinu (5 199 244) tvořily výpisy z rejstříku trestů (dále jen „RT“). Zajímavou skutečnost ukazuje graf č. 2: I když tři čtvrtiny kontaktních míst tvoří obecní úřady všech typů, nejvíce výstupů (53 %) poskytly žadatelům provozovny České pošty, s. p., (dále jen „ČP“).⁷⁸ To svědčí jednak o dostatečně husté síti poboček provozoven ČP dostupných většině obyvatel, a také o vhodnosti zapojit ČP do systému poskytování služeb občanům veřejnou správou.

Graf 1 - výstupy Czech POINT v %

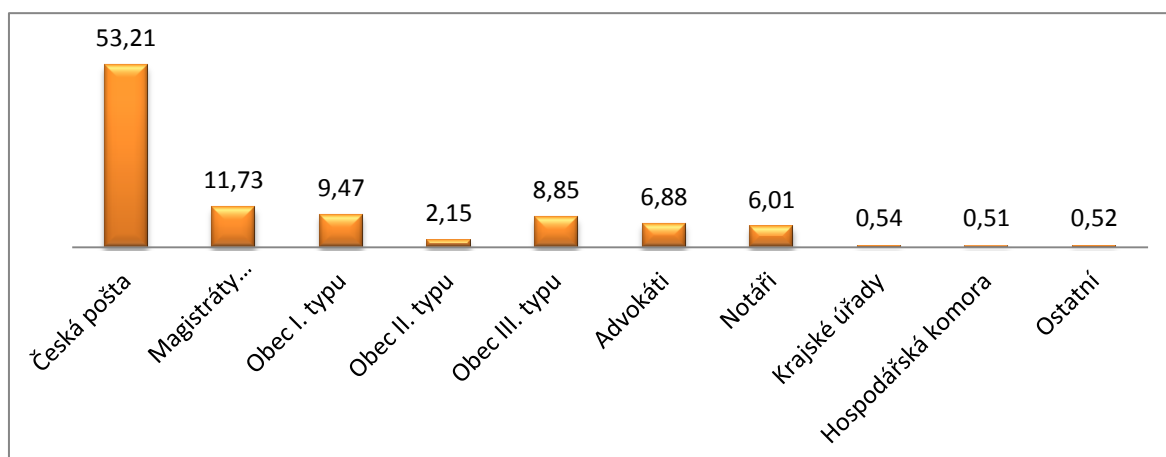

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488> [cit. 2015-01-28]

⁷⁷ Czech POINT: Ministr vnitra/Projekty. *Ivan Langer* [online]. Olomouc, 2009 [cit. 2014-07-23]. Dostupné z: http://www.langer.cz/texty.php?menu=93&texty_id=100.

⁷⁸ MINISTERSTVO VNITRA. *Czech POINT: aktuální statistiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2015, 3. února 2015 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488>.

Graf 2 - Struktura vydaných výpisů dle institucí v %

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488> [cit. 2015-01-28]

Nejnovější službou poskytovanou systémem Czech POINT je tzv. internetové kontaktní místo, neboli CzechPOINT@home. Jeho předností je to, že žadatel o výpis z některého veřejného registru se již nemusí dostavit pro jeho papírovou formu na pracoviště Czech POINT, ale je mu doručen do jeho DS.⁷⁹ Ale to je zároveň největší slabina této služby. Žadatel musí mít aktivní DS. To omezuje okruh případných zájemců o tuto službu.

4.4 Základní registry

I když základní registry byly v rámci eGovernmentu zavedeny nejdéle, jsou v podstatě jeho rozhodující složkou. Díky Czech POINTu občanům stačí při vyřizování některých povinností vůči státu navštívit jeden úřad, ale bez základních registrů by tato služba veřejnosti nebyla realizovatelná. „Základní registry jsou jedním ze základních pilířů eGovernmentu (elektronické veřejné správy). Základním cílem je ulehčit občanům, firmám a dalším subjektům styk s veřejnou správou, tj. minimalizovat počet návštěv na úřadech a využít možností technologií 21. století pro on-line přístupy odkudkoli

⁷⁹ ISVS.CZ - Zpravodajství z oblastí ISVS a eGovernmentu: Ministerstvo vnitra spustilo CzechPOINT@home [online]. Praha: ADVICE.CZ s.r.o., 2012 [cit. 2014-09-06]. ISSN 1802-6575. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/ministerstvo-vnitra-spustilo-czechpointhome/>.

*a kdykoli. Současně musí veřejná správa zajistit bezpečnou, efektivní a transparentní výměnu přesných a aktuálních (tzv. referenčních) údajů“.*⁸⁰

Teprve zavedením základních registrů do života odpadla nutnost oznamovat osobní údaje několika různým úřadům. Pokud například podnikatel změnil trvalé bydliště, musel tuto změnu oznámit nejprve na příslušném matričním úřadě, a poté „oběhnout kolečko“ dalších institucí, např. ŽU, SSZ, zdravotní pojišťovna, registr řidičů a další. Po zprovoznění základních registrů postačí oznámit změnu na matrice a pomocí informačního systému základních registrů (dále jen „ISZR“) se změna tohoto údaje dostane ke všem dotčeným orgánům, resp. do jejich evidencí. Konkrétně v praxi ŽU: Podnikatel na matrice oznámí změnu trvalého bydliště, údaj se запиše do informačního systému evidence obyvatel, který je zdrojovým rejstříkem pro registr obyvatel. Odtud je automaticky vygenerováno upozornění, které je pomocí informačního systému veřejné správy zasláno na ŽU. Zde pracovník toto upozornění zpracuje, adresa trvalého bydliště se v ISRŽP změní, aniž by podnikatel musel změnu oznámit na ŽU.⁸¹ Tím však cesta informace o změně údajů nekončí. Vzhledem k tomu, že ISRŽP je jedním ze zdrojových rejstříků ROS, promítne se tato změna oznámená na matričním úřadě i v tomto základním registru. Tento příklad demonstruje základní myšlenku eGovernmentu: Obíhat by měla informace (data), nikoliv občan.

Cesta k tomuto stavu však byla dlouhá. Na počátku bylo potřeba překonat odpor jednotlivých ministerstev přepustit správu evidencí a k nim náležejícím informačním systémům jednomu centrálnímu úřadu. Takový stav v podstatě vylučoval, aby soustava roztržitých agendových informačních systémů mohla být považována za provázaný a spolupracující celek.⁸² Neboli jak uváděla důvodová zpráva k návrhu zákona o informačních systémech veřejné správy: *„Činnost orgánů veřejné správy je zabezpečována autonomními informačními systémy, přičemž komunikace mezi těmito*

---

⁸⁰ Základní registry. *Ministerstvo vnitra: eGovernment* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2014 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>.

⁸¹ Viz § 49 odst. 1 ŽZ: *„Podnikatel je povinen ŽU oznámit všechny změny a doplnění týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro ohlášení živnosti, a předložit doklady o nich do 15 dnů ode dne jejich vzniku; to neplatí, pokud jde o změny a doplnění již zapsané v základních registrech, v obchodním rejstříku nebo v informačním systému evidence obyvatel“.*

⁸² SMEJKAL, Vladimír. *Informační systémy veřejné správy ČR*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2003, s.35, ISBN 80-245-0533-9.

systemy je na různé úrovni, celkově ji však nelze považovat za uspokojivou, vzhledem k tomu, že řada údajů je od občanů i právnických osob vyžadována opakovaně a s následnou vzájemnou komunikací jsou problémy“.

System před vznikem základních registrů byl založen na evidenci velkého množství dat, které veřejná správa vedla o fyzických i právnických osobách v oddělených kartotékách. Tyto evidence nebyly mezi sebou nijak propojeny, a tak docházelo k redundanci dat, jejichž aktuálnost byla přinejmenším sporná.⁸³ V dnešní době počítačových databází je ale takový systém nepružný, neefektivní a přináší zbytečné výdaje jak na straně veřejné správy, tak zejména na straně veřejnosti.⁸⁴

A právě neefektivnost a s ní spojené vysoké náklady byly hlavními důvody změny postoje orgánů ústřední státní správy k otázce sdílení dat. Na počátku roku 2007 byly vládou České republiky definovány cíle strategie „Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby“. Mezi hlavní cíle této strategie patřilo zřízení centrálních registrů veřejné správy, které by umožňovaly sdílet data jednotlivých resortů, a tím zabránily jejich redundanci, a naopak zajistily jejich průběžnou aktualizaci.

Snaha o naplnění těchto cílů vedla na začátku roku 2009 k přijetí zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech (dále jen „zákon o základních registrech“) s účinností od 1. 7. 2010. Jak významný zásah do chodu veřejné správy a právního řádu České republiky to byl, svědčí i rozsah tzv. doprovodného zákona. Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, dopadá na devadesát čtyři právních předpisů.

Vedle zákona o základních registrech a zákona č. 227/2009 Sb. se k fungování a problematice základních registrů vztahují i další právní předpisy.⁸⁵

---

⁸³ LAPÁČEK, Jiří. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2012, s.13, ISBN 978-80-251-3680-5.

⁸⁴ Jak to bylo, je, jak to bude v praxi a z jakého důvodu: Základní registry veřejné správy. MINISTERSTVO VNITRA. *Ministerstvo vnitra: eGovernment* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2012 [cit. 2014-07-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/jak-to-bylo-je-jak-to-bude-v-praxi-a-z-jakeho-duvodu.aspx>.

⁸⁵ Legislativa: Právní předpisy vztahující se k problematice základních registrů. *Správa základních registrů* [online]. Praha: Správa základních registrů, 2014 [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/legislativa>.

- zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 300/2008 Sb., o elektronickém podpisu a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 161/2011 Sb., o stanovení harmonogramu a technického způsobu provedení opatření podle § 64 až 68 zákona o základních registrech,
- vyhláška č. 528/2006 Sb., o formě a technických náležitostech předávání údajů do informačního systému, který obsahuje základní informace o dostupnosti a obsahu zpřístupněných informačních systémů veřejné správy (vyhláška o informačním systému o informačních systémech veřejné správy).

Zákon o základních registrech rozlišuje čtyři základní registry:

1. **Registr obyvatel - ROB** (správcem je MV) – aktuální referenční údaje o občanech Česka, cizincích s povolením k pobytu nebo cizincích, kterým byla na území České republiky udělena mezinárodní ochrana formou azylu,
2. **Registr práv a povinností - RPP** (správcem je MV) – údaje o působnosti orgánů státní moci, právech a povinnostech osob,
3. **Registr osob - ROS** (správcem je Český statistický úřad) – údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách nebo orgánech veřejné moci
4. **Registr územní identifikace, adres a nemovitostí – RUIAN** (správcem je Český úřad zeměměřický a katastrální) – údaje o základních územních prvcích, např. území států, krajů, obcí nebo částí obcí, parcel, ulic.

Dále jsou součástí systému ještě:

- **Převodník identifikátorů fyzických osob** (správcem je ÚOOÚ) - klíčový projekt pro ochranu osobních údajů. Díky převodníku už není možné získat o obyvateli informace prakticky z žádného informačního systému veřejné správy pouze se znalostí rodného čísla.
- **Informační systém základních registrů** (správcem je MV) – v jeho rámci čtyři základní registry fungují.

Jak systém základních registrů funguje, ukazuje obrázek č. 3. Jak je z něj patrné, komunikačním koridorem mezi jednotlivými základními registry a uživateli, kteří do nich data buď zapisují, nebo je z nich čerpají, je ISZR. „*Informační systém základních registrů slouží k dosažení rychlejšího a spolehlivějšího poskytování služeb státní správy nejširší veřejnosti a umožňuje občanům a podnikatelským subjektům jednoduše a rychle komunikovat s úřady, státní správou a územní samosprávou. Slouží k ověření a čištění dat*“.⁸⁶

Další důležitou součástí celého systému je tzv. převodník. Jedná se vlastně o informační systém, jehož úkolem je ochrana osobních údajů.⁸⁷ Dosud jednotně používaný jednoznačný identifikátor bylo rodné číslo osoby. To je v rámci každé agendy nahrazeno bezvýznamným identifikátorem. Tím je zajištěno, že i při případné znalosti tohoto identifikátoru v rámci jedné agendy není možné o dané osobě čerpat data v agendě jiné. Vzájemné propojení identifikátorů jednotlivých agend a umožnění propojení informací o určité osobě zajišťuje právě převodník.⁸⁸

Zavádění systému základních registrů však nebylo jednoduché a naráželo zejména na technické problémy. Ty měly za následek postupný nástup jednotlivých registrů, byť se původně počítalo s jednotným startem celého systému. Nicméně po dvou letech ostrého provozu systém základních registrů funguje bez vážných problémů. K 31. 12. 2014 jsou

---

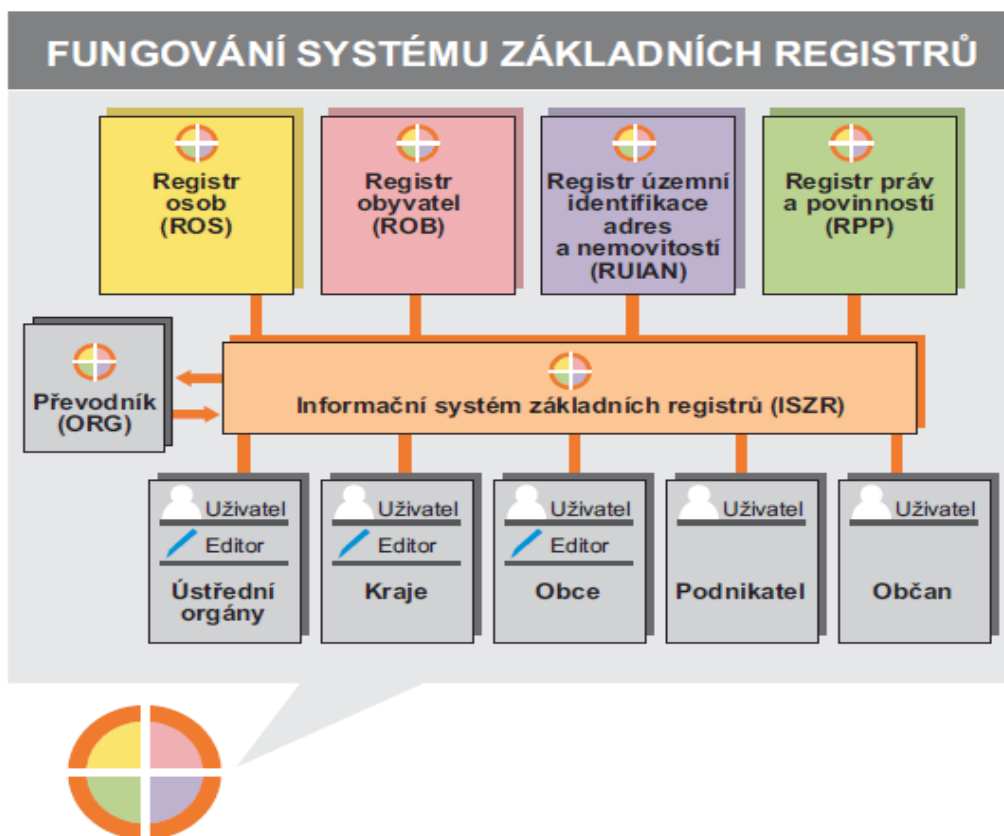
⁸⁶ Informační systém základních registrů. *Správa základních registrů* [online]. Praha: Správa základních registrů, 2014 [cit. 2014-07-25]. Dostupné z: <http://www.szcr.cz/informacni-system-zakladnich-registru>.

⁸⁷ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 94, Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

⁸⁸ Informační systém základních registrů. *Správa základních registrů* [online]. Praha: Správa základních registrů, 2014 [cit. 2014-07-25]. Dostupné z: <http://www.szcr.cz/org-prevodnik>.

do systému připojena všechna ministerstva, krajské úřady, statutární města a 203 z celkového počtu 206 obcí s rozšířenou působností.⁸⁹

Obrázek 3 - systém základních registrů

zdroj: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry-verejne-spravy.aspx> [cit. 2014-07-24]

„Po třiceti měsících, tedy ke dni 31. 12. 2014, Správa základních registrů eviduje 2 714 orgánů veřejné moci, které požádaly o připojení 3 835 agendových informačních systémů. Základní registry v současné době využívá aktivně 2 459 orgánů veřejné moci, které za třicet měsíců produkčního provozu uskutečnily celkem 493 358 276 transakcí (zde uvedený údaj o celkovém počtu transakcí zahrnuje korektní přijaté transakce, transakce

⁸⁹ Zpráva o stavu provozu ZR - 2 roky produkčního provozu. Správa základních registrů [online]. Praha: Správa základních registrů, 2014 [cit. 2014-07-26]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/pro-media/zprava-o-stavu-provozu-zr-2-roky-produkčního-provozu>.

*přijaté s varováním nebo chybou a zamítnuté transakce; nezahrnuje transakce s chybnou identifikací, neoprávněné volání služeb na základě bezpečnostních profilů, kontaktování ISZR s nesprávným certifikátem a asynchronní odpovědi iniciované ISZR).*⁹⁰

V současné době probíhá tzv. čištění dat, kdy je nutné odstranit rozdílnost dat v jednotlivých zdrojových agendách. Obnáší to komunikaci mezi orgány veřejné moci, které ve svých agendových informačních systémech mají o určitém subjektu rozdílné informace, jejich sjednocení a aktualizaci. Tato činnost probíhá většinou bez dopadu na veřejnost. K dokreslení množství informací vyměňovaných mezi systémem základních registrů a jejich uživateli je uveden v tabulce č. 2 počet transakcí s daty za měsíc prosinec roku 2014. Jak je patrné, jedná se bezmála o 20 mil. dotazů do základních registrů. Značnou část tvoří dotazy, které by v případě neexistence základních registrů museli občané řešit sami s různými úřady. A v tom je nesporný přínos systému základních registrů.

Tabulka 2 - počet transakcí v prosinci 2014

Název registru	transakce v %	počet transakcí
RÚIAN	53,51	10 372 903
ROB	40,69	7 887 559
ROS	4,16	805 520
RPP	1,64	317 615

zdroj: vlastní zpracování podle

http://www.szrcr.cz/uploads/Zprava_o_stavu_provozu_ZR_30_mesicu_produkcniho_provozu.pdf

[cit. 2014-07-24]

Z tabulky č. 2 vyplývá, že v měsíci prosinci 2014 nejvíce dotazů směřovalo do registru územní identifikace, adres a nemovitostí, a to celkem 53,5 %. Tento stav

⁹⁰ Zpráva o stavu provozu ZR - 30 měsíců produkčního provozu. *Správa základních registrů* [online]. Praha: Správa základních registrů, 2015 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/pro-media/zprava-o-stavu-provozu-zr-30-mesicu-produkcniho-provozu?highlightWords=zpr%C3%A1va+stavu>.

vyplývá ze skutečnosti, že ke každé právnické i fyzické osobě se váže buď adresa bydliště, sídla nebo provozovny. Ke každému dotazu do ROS a ROB se tedy váže i několik dotazů do RUIAN. Dalším důvodem je i výše zmíněná snaha jednotlivých provozovatelů oborových agend o aktualizaci dat ve svých registrech. Příkladem jsou právě ŽU, které na pokyn MPO provádějí porovnání dat adres podnikatelů s údaji v RUIAN.

5 Živnostenská správa a elektronizace

ŽZ upravuje jen jednu z oblastí podnikání v České republice. Je tedy speciálním právním předpisem⁹¹ k obecnému právnímu předpisu upravujícímu podnikání. Tím je zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.⁹²

Podle tohoto zákona je podnikatelem osoba zapsaná v obchodním rejstříku, a dále osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.⁹³

To, že je podnikání podle ŽZ v tomto výčtu výslovně vyjmenováno, není náhodou. „Živnostenské podnikání představuje v současné době nejrozšířenější formu podnikání, a to z toho důvodu, že se jeho režim vztahuje k většině podnikatelských činností.“⁹⁴ Dle statistiky publikované MPO je v České republice celkem 1 974 925 fyzických osob podnikajících podle živnostenského zákona, což je přibližně 18,76 % všech obyvatel České republiky⁹⁵ (viz tabulka č. 3).

„Živnostenské podnikání představuje specifickou oblast podnikání v oblasti výroby, obchodu a poskytování služeb. Provozovat jakoukoliv činnost, která má charakter živnosti, lze pouze na základě získaného živnostenského oprávnění.“⁹⁶

Vzhledem k tak velkému množství živnostníků dochází také k jejich častému kontaktu s orgány veřejné moci. Jedná se primárně o ŽU a dále např. o SSZ, FU, zdravotní pojišťovnu, stavební úřad, orgány hygienického dozoru, inspekce bezpečnosti práce a další. Vůči všem těmto institucím mají živnostníci různé povinnosti.

Většinou se jedná o oznamování změn nebo hlášení statistických dat. Některé povinnosti se postupem času jeví jako nadbytečné, neboť některé informace podnikatelé musí oznamovat duplicitně více úřadům. Uvedené povinnosti však představují pro úřady i

---

⁹¹Podobně jako např. zákon o advokacii, o zdravotních službách nebo o sociálních službách.

⁹² Viz § 420 a následující zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁹³ Viz § 421 odst. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁹⁴ PRŮCHA, Petr. *Lexikon - správní právo*. Vyd. 1. Ostrava: Sagit, 2002, s. 640, ISBN 80-720-8314-7.

⁹⁵ Dle ČSÚ měla ČR k 31. 3. 2014 celkem 10 528 444 obyvatel, Obyvatelstvo. Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2014-09-30]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_lide.

⁹⁶ HORZINKOVÁ, Eva a Pavel BĚHOUNEK. *Aspekty živnostenského podnikání v praktických aplikacích: živnostenské právo, daňová legislativa, sociální a zdravotní pojištění živnostníků*. Praha: VOX, 2005, s. 351 Management (VOX). ISBN 80-863-2449-4.

živnostníky značnou administrativní zátěží. „Právní předpisy způsobují přímé finanční náklady (výsledek konkrétní povinnosti odvést určité finanční prostředky ve prospěch odpovědného orgánu), nepřímé finanční náklady (související s plněním stanovených požadavků na výrobní proces a produkt) a náklady přímo spojené s plněním informačních povinností, tzv. administrativní zátěž.“⁹⁷

Tabulka 3 – statistika MPO k 31. 12. 2014

Počet ke dni	31. 12. 2014
Celkem platných ŽO	3 475 812
- pro živ. koncesované	217 926
- pro živ. vázané	331 165
- pro živ. řemeslné	935 552
- pro živ. volné	1 991 169
ŽO pro fyzické osoby	2 773 866
ŽO pro právnické osoby	701 946
ŽO pro cizince	105 245
Podnikatelé celkem	2 375 752
- fyzické osoby	1 974 925
- právnické osoby	400 827
Podnikatelé cizinci celkem	83 569
Počet obyvatel	10 528 477
Počet ŽO na 1000 obyvatel	330,13
Podnikatelů na 1000 obyv.	225,65
Počet ŽO na 1 podnikatele	1,46

zdroj: vlastní zpracování dle <http://www.rzp.cz/statistiky.html> [cit. 2014-01-25]

⁹⁷ Hodnocení a snižování administrativní zátěže. *Ministerstvo vnitra* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2012 [cit. 2012-07-26]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/hodnoceni-a-snizovani-administrativni-zateze.aspx>.

Jednou z cest, jak postupně odbourávat administrativní zátěž, je revize platných právních předpisů z důvodu redukce duplicitních povinností, a to nejen podnikatelů, ale veřejnosti vůbec. To povede k celkovému zjednodušení právního řádu. V duchu této myšlenky zpracovalo MPO, jako ústřední správní orgán v oblasti živnostenského podnikání, několik novel ŽZ. Tím přispívá k naplnění cílů „Akčního plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů“ a „Metodiky určování velikosti a původu administrativní zátěže podnikatelů“.⁹⁸

5.1 Právní úprava elektronizace v živnostenském zákoně

Jak bylo konstatováno v předchozí kapitole, živnostenskosprávní oblast byla vždy nakloněna elektronizaci, která znamená usnadnění komunikace mezi podnikateli a úřady. Z tohoto důvodu bylo odborem živností MPO připraveno od roku 2005 několik novel živnostenského zákona, které by tuto snahu právně podpořily. Základem tohoto směřování bylo programové prohlášení vlády České republiky z roku 2004.⁹⁹ Ta následně schválila projekt „Zjednodušení administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání“ (dále jen „ZAP“).¹⁰⁰ Projekt si kladl za cíl zájemcům o podnikání ulehčit jejich vstup do tohoto odvětví a současně již stávajícím podnikatelům snížit počet administrativních povinností.

K naplnění cílů projektů ZAP směřovalo několik novel ŽZ:

- **Zákon č. 214/2006 Sb.** - tento právní předpis zavedl do ŽZ několik novinek, které směřují k elektronizaci této oblasti, např. služby CRM a JRF.
- **Zákon č. 130/2008 Sb.** – s účinností od 1. 7. 2008 již podnikatel nemusel k ohlášení živnosti, resp. žádosti o koncesi přikládat výpis z Rejstříku trestů. Novelizované ustanovení § 6 odst. 3 ŽZ tuto povinnost plně přeneslo na ŽU, které si od té doby vyměňují informace s Rejstříkem trestů výlučně

---

⁹⁸ Oba dokumenty byly schváleny jako usnesení vlády č. 421 ze dne 13. 4. 2005.

⁹⁹ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Programové prohlášení: vláda Stanislava Grosse* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2004 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/scripts/modules/fg/fulltxt.php?langid=1&locale=CZ&sort=rank&searchtext=programo v%C3%A9+prohl%C3%A1%C5%A1en%C3%AD+Gross> .

¹⁰⁰ Dokumenty vlády ČR: USNESENÍ Vlády ČR č. 1006/2004. *Vláda České republiky* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2004 [cit. 2014-07-27]. Dostupné z: http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2004&10-20.

v elektronické podobě. Dalším počinem na poli elektronizace živnostenské správy bylo uzákonění možnosti činit veškerá podání vůči ŽU prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy (Czech POINT).

- **Zákon č. 155/2010 Sb.** – tento právní předpis reagoval na spuštění systému základních registrů veřejné správy a položil právní rámec využívání dat ze základních registrů v oprávněných případech pracovníky ŽU. Tím došlo ke zjednodušení a zpřesnění dat zapisovaných ŽU do ŽR na základě podání podnikatelů. Nově si většinu potřebných dat získávají ŽU samy ze základních registrů pouze na základě identifikátoru¹⁰¹ sděleného podnikatelem. Odpadá tak výrazná chybovost dat, která se v minulosti musela řešit opětovným kontaktováním podnikatele se žádostí o opravu či ověření dat.
- **Zákon č. 140/2014 Sb.** – s účinností od 1. 1. 2015 ubyla podnikatelům díky elektronizaci další povinnost. Novelou ŽZ je všem ŽU umožněno využívat sdílené dokumenty dodané po tomto datu podnikatelem. Jde o skupinu dokladů s tzv. trvalou dobou platnosti, které prokazují některé povinnosti vyžadované ŽZ. Podnikatelé tak nemusí opakovaně prokazovat např. odbornou způsobilost, pokud se rozhodnou figurovat např. v roli odpovědného zástupce u jiného podnikatele. ŽU, u něhož bylo učiněno podání, si příslušný doklad sám dohledá v databázi u konkrétní fyzické osoby.

Z uvedeného výčtu novel ŽZ je patrná snaha odboru živností MPO o neustálé zvětšování komfortu podnikatelů při jednání s ŽU, o minimalizaci důvodů k osobním návštěvám na ŽU a o využívání moderních technologií při komunikaci veřejnosti a orgánů veřejné správy. V další části práce se řeší konkrétní nástroje elektronizace živnostenskosprávní agendy.

---

¹⁰¹ Viz § 18 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů: „Údaji umožňujícími identifikaci fyzické osoby se rozumějí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona“.

5.2 Nástroje elektronizace v praxi živnostenských úřadů

Výše popsané jednotlivé kroky, které vedly k prohloubení elektronizace na úseku živnostenského podnikání, by nebylo možné zrealizovat bez příslušného elektronického informačního systému. Ten musí tvořit dostatečně flexibilní kostru celého systému, na kterou lze navázat jednotlivé moduly.

5.2.1 Informační systém Registr živnostenského podnikání

Od počátku roku 2005 postupně přešly všechny ŽU v České republice na program ISRŽP. Jedná se o on-line internetovou aplikaci, do které se pomocí čipových karet přihlašují jednotliví pracovníci všech ŽU v České republice. V rámci ISRŽP mají tito pracovníci různá oprávnění přístupu k jednotlivým modulům systému podle toho, jakou agendu vykonávají. Jedná se buď o registraci podnikatelů a jejich živnostenských oprávnění, kontrolu či vedení správních řízení. Touto segmentací oprávnění je zajištěna ochrana dat jak osob vedených v ISRŽP, tak dat provozních.

I když ISRŽP není pro ŽU stanoven žádným právním předpisem jako povinný informační systém, všechny ŽU v České republice se k němu připojily. To umožnilo vytvořit podmínky pro zabezpečení jednotného výkonu státní správy na úseku živnostenského podnikání a vedení ŽR na všech úrovních ŽU. ISRŽP byl od počátku navržen jako procesně orientovaný informační systém. Právě to zabezpečuje sjednocení administrativních postupů na všech ŽU, neboť aplikace vede uživatele jako kuchařka krok za krokem při řešení jednotlivých procesů. Tato unifikace vede ke zrychlení vyřízení podání podnikatelů, a také ke snížení chybovosti ze strany obsluhy. Výsledkem je pak centrálně vedený ŽR s konsolidovanou datovou základnou, která umožňuje snadnější správu dat. To přispívá k vyšší přesnosti informací poskytovaných ze ŽR veřejnosti, zvýšení efektivity výkonu státní správy a snížení administrativní zátěže podnikatelů.

Nezanedbatelnou výhodou ISRŽP jako aplikace společné ŽU na všech úrovních je technologická podpora ŽU ze strany autora tohoto systému¹⁰², která je na základě smlouvy hrazena odborem živností MPO.

---

¹⁰² ICZ a.s., sídlo Na hřebenech II 1718/10, Praha 4, IČO 251 45 444, zapsaná pod spisovou značkou B 4840 u Městského soudu v Praze, viz www.i.cz.

Pro účely jednotného spravování podniků v rámci ISRŽP byl odborem živností MPO vypracován jednotný způsob příjmu informací od podnikatelů, od kterého se dále odvíjí postup a směr jejich zpracování. Veškeré informace jsou do systému přenášeny přes jednotný registrační formulář (dále jen „JRF“). JRF byl do živnostenskosprávní agendy implementován jako součást projektu ZAP.

5.2.2 Aplikace jednotný registrační formulář

Projekt ZAP byl rozdělen do dvou fází. V té první byla na základě struktury OŽU vybudována síť CRM. V té době ale ještě CRM neměla oporu v zákoně pro úkony směřující k naplnění cílů ZAP, neboť příslušná novela ŽZ teprve procházela legislativním procesem. V průběhu roku 2005 tak pracovníci ŽU zařazení do CRM pouze podnikatelům poskytovali informace o povinnostech ve vztahu k dalším institucím.¹⁰³ Současně jim předávali příslušné formuláře těchto institucí. Hmatatelné ulehčení podnikatelům přinesla až druhá fáze projektu. Ta se mohla naplno rozeběhnout až po účinnosti zákona č. 214/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (účinnost od 1. 8. 2006). Ten novelizoval nejen ŽZ, ale i zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů. Tím bylo CRM zakotveno v právním prostředí a stanoveny jeho kompetence a pravomoci při komunikaci s určenými orgány veřejné správy.

Hlavní přínosem CRM pro snížení administrativy je soustředění různých úkonů, které byl dříve podnikatel nucen činit odděleně (návštěvou jednotlivých úřadů), do jednoho místa.¹⁰⁴ Aby bylo možné naplnit tuto myšlenku, muselo současně dojít k novelizaci příslušných právních předpisů. Jednalo se zejména o:

---

¹⁰³ Jednalo se o správu sociálního zabezpečení, úřad práce a finanční úřad.

¹⁰⁴ Zákon č. 214/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony: (projekt ZAP). *Redakční systém NetNews Publisher* [online]. Ostrava: ASCON Group, 2006 [cit. 2014-08-02]. Dostupné z: <http://cms.netnews.cz/files/attachments/671805/624-novela-zivnostenskeho-zakona.pdf>.

- zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,¹⁰⁵
- zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů.

Elektronizace úkonů ŽU se touto novelou projevila ve dvou úrovních. Jednak bylo možno při ohlášení živnosti, resp. podání žádosti o koncesi přenechat ŽU obstarání informací veřejné správě o podnikateli již známých (výpis z RT a potvrzení o tzv. bezdlužnosti).¹⁰⁶ Nová právní úprava tak s účinností od 1. 8. 2006 nechala na podnikateli volbu, zda ŽZ požadované doklady doloží sám (tedy před jednáním s ŽU navštíví příslušné úřady, vyžádá si požadované dokumenty a předloží je na ŽU), nebo si požadované informace opatří ŽU.

Za druhé ŽU mohly po zanesení údajů o podnikateli do ŽR za něj splnit povinnosti o registraci, přihlášce či oznámení dle zvláštních zákonů.¹⁰⁷ Potřebná data CRM odeslalo na základě žádosti podnikatele na příslušný UP, SSZ, zdravotní pojišťovnu a FU.

„Obecní živnostenské úřady se staly centrálními registračními místy, kde podnikatel může činit úkony, a živnostenský úřad přijímá potřebné údaje, které ve lhůtě

¹⁰⁵ Od 1. 1. 2011 byl tento zákon nahrazen zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁶ Jednalo se o doklady prokazující skutečnost, že u fyzické osoby nejsou evidovány daňové nedoplatky z podnikání, nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění. Povinnost prokázat tyto skutečnosti při podání ohlášení živnosti či žádosti o koncesi měla jen ta fyzická osoba, která na území ČR již podnikala. Požadované informace prokazoval podnikatel doklady vydanými příslušným finančním úřadem a okresní správou sociálního zabezpečení; nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění dokládal čestným prohlášením (viz znění ŽZ do novelizace provedené zákonem č. 270/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, mimo jiné též zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů).

¹⁰⁷ viz § 45a ŽZ.

stanovené zákonem sdělí příslušným orgánům státní správy. V důsledku uvedené právní úpravy se zjednodušila komunikace podnikatele s veřejnou správou a současně i komunikace mezi orgány veřejné správy navzájem.“¹⁰⁸

Pokud podnikatel hodlá využít služeb CRM, musí příslušné podání učinit na standardizovaném formuláři.¹⁰⁹ Ten vypracovalo MPO ve spolupráci s resorty financí, zdravotnictví a práce a sociálních věcí a jeho použití bylo do ŽZ zaneseno novelou provedenou zákonem č. 214/2006 Sb. Ambicí tohoto formuláře bylo nahradit velké množství v té době platných formulářů, které musel podnikatel vyplňovat při vstupu do podnikání i během něho. Dalším krokem k elektronizaci veřejné správy na úseku živnostenského podnikání pak bylo převedení tohoto formuláře do elektronické podoby. Tím je umožněno činit podání vůči ŽU i bez nutnosti návštěvy úřadu.

Určité omezení okruhu osob, které mohou využívat služeb CRM vůči FU přinesl zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením JIM a dalších změnách daňových a pojistných zákonů. Ten s účinností od 1. 1. 2015 stanovil osobám, které mají zpřístupněnu DS nebo jejichž účetní uzávěrka podléhá auditu, povinnost podávat FU přihlášku k registraci, oznámení o změně registračních údajů, řádná a dodatečná daňová tvrzení výlučně v elektronické podobě.¹¹⁰ Jako povinný způsob komunikace navíc povoluje pouze jeden ze tří kvalifikovaných způsobů pro elektronickou komunikaci se správcem daně. Těmi jsou: podání datovou zprávou opatřenou uznávaným elektronickým podpisem zaslou na elektronickou adresu zveřejněnou správcem daně, podání datovou zprávou odeslanou prostřednictvím DS nebo datovou zprávou s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho DS.¹¹¹ Za porušení této povinnosti může správce daně uložit povinné osobě pokutu.

A protože výše uvedené podání přihlášky k registraci nebo oznámení určené správci daně je také jednou ze služeb poskytovaných CRM, jsou podnikatelé podle ŽZ omezeni v možnosti využít služeb CRM. Znamená to pro ně vedle podání učiněných pomocí JRF vůči SSZ, zdravotní pojišťovně či UP, zaslat stejnou informaci ještě ze své DS

---

¹⁰⁸ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. 8. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG), s. 8. ISBN 978-80-7263-615-0.

¹⁰⁹ Viz § 45a odst. 3 ŽZ ve znění k 1. 8. 2006.

¹¹⁰ Viz § 72 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění k 1. 1. 2015.

¹¹¹ Viz § 71 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění k 1. 1. 2015.

správci daně. V tomto případě se snaha o rozšíření elektronizace jeví jako kontraproduktivní vůči podnikatelům, kteří musí ve stejné věci učinit místo jednoho podání dvě.

Je tedy na první pohled patrné, že tímto krokem dochází místo ke sjednocování komunikačních kanálů na trase občan veřejná správa naopak k jejich rozdrobení. *„Zvolené řešení je typickým produktem resortního způsobu uvažování. Problém je řešen v mantinelech daného resortu, je využita technologie, kterou má daný resort plně pod kontrolou, nezasahuje se příliš do systémů a procesů, které jsou v gesci jiného resortu. Výsledkem je vytvoření duplicitní funkcionality, duplicitních podpůrných procesů a pravidel k již vybudovanému nadresortnímu infrastrukturnímu řešení – datovým schránkám. Ty sice nejsou zcela ignorovány, ale jsou využity pouze z povinnosti, jako doplňkový (nepreferovaný) nástroj. Pro občany a podnikatelské subjekty vzniká nepřehledné prostředí, které je nutí s každým úřadem komunikovat jiným způsobem, zřizovat a starat se o různé přihlašovací údaje, rozumět logice různých informačních systémů a různým zákonitostem, kterými se řídí.“*¹¹²

Ministerstvo financí však v důvodové zprávě k zákonu č. 458/2011 Sb. uvádí jako důvod zavedení takovéto komunikace odstranění chybovosti podání a zrychlení zpracování narůstajícího objemu dat a informací. *„Elektronická forma komunikace při splnění předepsané formy, tvaru a struktury pak umožní automatizované zpracování dat. V návaznosti na rozšíření okruhu subjektů povinných podávat“.*¹¹³ Ve svém důsledku by tak uvedená povinnost měla přispět k větší efektivitě veřejné správy.

5.2.2.1 Jednotný registrační formulář – Elektronická podání z počítače podnikatele

Od října roku 2008 bylo podnikatelským subjektům umožněno vytvářet elektronické podání JRF na svém počítači a odesílat ho přímo do centrální elektronické

---

¹¹² Datové schránky, socio-ekonomická studie 2014. ICT UNIE [online]. Praha: ICT UNIE z.s., 2015 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: http://www.ictu.cz/fileadmin/docs/Akce_Spis/TEXTOVE_DOKUMENTY/2014/ICTU-brozura-ISDSstudie-nahled.pdf.

¹¹³ Důvodová zpráva k zákonu č. 458/2011 Sb. [Program] ASPI pro Windows verze 2014, [cit 2014-07-24]. Dostupné z <http://www.aspiwin.com>.

podatelny ŽR.¹¹⁴ Vzhledem k tomu, že obecně pro podání směřující vůči ŽU není stanovena místní příslušnost, může si podnikatel vybrat úřad, kterému má být elektronické JRF doručeno. Tento způsob podání však vyžaduje uznávaný elektronický podpis ve smyslu § 11 zákona č. 227/2000 Sb., zákona o elektronickém podpisu a také stažení příslušné elektronické aplikace, pomocí které se elektronické podání vytvoří. Ta je veřejnosti zdarma k dispozici na internetovém portálu ŽR.¹¹⁵ Podání přes centrální elektronickou podatelnu ŽR navíc podateli umožňuje sledovat aktuální stav vyřizování jeho podání.

Zpočátku měl tento způsob podání vůči ŽU zásadní nedostatek. K elektronickému JRF nebylo možné připojit ŽZ požadované doklady v elektronické formě. To mělo za následek, že podatel musel následně navštívit vybraný ŽU a potřebné doklady doložit k podání v klasické papírové formě. Tento problém však odpadl díky zákonu č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Ten zavedl nejen rovnost mezi papírovými dokumenty a jejich elektronickou podobou provedenou autorizovanou konverzí, ale zejména přinesl i další možnost komunikace veřejnosti a veřejné správy, a to systém DS.

Podání z DS podnikatelských subjektů nevyžaduje zaručený elektronický podpis, umožňuje komfortní připojení konvertovaných elektronických dokumentů až do velikosti 10 MB a podatel obdrží pomocí ISDS doručenkou zprávy. Přesto v porovnání s podáním do centrální podatelny ŽR nedosahuje takové intenzity (viz přílohy č. 1 – č. 6).

5.2.2.2 Jednotný registrační formulář – Elektronické podání na živnostenském úřadě

Jak vyplývá z příloh č. 1 – č. 6, je zdaleka nejčastější způsob podání vůči ŽU elektronické podání přímo na úřadě. Jedná se v podstatě o vyplnění JRF úředníkem, kdy podnikatel poskytne své rodné číslo jako identifikátor a do formuláře se automaticky doplní údaje podatele, tak jak jsou vedeny v rejstřících veřejné správy. Od října roku 2008 do zprovoznění ISZR se osobní údaje podnikatele získávaly z evidence obyvatel a adresní

---

¹¹⁴ Živnostenský rejstřík: Elektronické podání. *Registr živnostenského podnikání* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2008 [cit. 2014-09-06]. Dostupné z: <http://www.rzp.cz/elpod.html>.

¹¹⁵ Veřejná část živnostenského rejstříku je dostupná na adrese www.rzp.cz.

údaje byly porovnávány s územním identifikačním registrem adres. V dnešní době si ISRŽP pro data „sahá“ do základních registrů, a tím dochází k minimalizaci chyb v JRF.

Po zkontrolování údajů se JRF vytiskne a podnikatel ho podepíše. Po zpracování JRF pracovníkem ŽU jsou také data z formuláře elektronicky odeslána ISRŽP na další příslušné úřady. Formuláře UP, FU, SSZ či zdravotní pojišťovny tak nekolují mezi úřady v papírové formě, ale k výměně dat dochází elektronicky. Tím dochází k naplnění základních myšlenek eGovernmentu, aby data byla pořizována pouze jednou a na jednom místě, byla v příslušném rozsahu sdílena celou veřejnou správou a aby mezi úřady neobíhal občan, ale data a informace.

I když je osobní účast podnikatelů při jednání se ŽU stále převažující formou komunikace mezi veřejností a ŽU, zavedení elektronického podání, které zároveň zkontroluje údaje v JRF, splnilo svůj hlavní účel. Došlo totiž k podstatnému zkrácení doby jednání podnikatelů na ŽU. Jak uvedl Martin Říman, ministr průmyslu a obchodu v době zavádění elektronického podání: *„Ohlášení živnosti se podstatně urychlilo. Když jsem si doma zkoušel vyplnit starý papírový registrační formulář, trvalo mi to zhruba hodinu a půl. Elektronicky jsme to zvládli za dvacet minut. U komplikovanějších případů to bude samozřejmě trvat o něco déle. Elektronické ohlášení je pro podnikatele rozhodně komfortnější než papírové formuláře“*.¹¹⁶

Samotné zavádění elektronického podání na ŽU však neprobíhalo bez problémů. Snad ze setrvačnosti, snad z obav ze zvládnutí technické novinky některé úřady dále upřednostňovaly klasická papírová podání před elektronickými. Z celkového počtu 227 OŽU v České republice plných 56 % za první dva měsíce fungování elektronických podání nepřijalo ani jedno.¹¹⁷ V dnešní době jsou již takřka všechna podání JRF vůči ŽU činěna v elektronické formě.¹¹⁸

---

¹¹⁶ ICZ a.s.: O firmě. ICZ A.S. *Integrovaná softwarová a síťová řešení - ICZ* [online]. Praha: ICZ a.s., 2015 [cit. 2014-09-06]. Dostupné z: <http://i.cz/o-firme/>.

¹¹⁷ Metodická informace MPO pro ŽU. Praha, 2009.

¹¹⁸ *Právní rádce* [online]. Praha: Economia, a.s., 2012, 26. července 2012 [cit. 2014-09-06]. ISSN 1213 - 7693. Dostupné z: <http://pravnicradce.ihned.cz/c1-56695150-ke-snizovani-administrativy-uz-v-zz-mnoho-prostoru-neni>.

5.3 Podání na Czech POINT

Jak již bylo popsáno v kapitole 4.3, síť kontaktních míst veřejné správy Czech POINT byla zprovozněna od účinnosti zákona č. 130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (tj. od 1. 7. 2008) s cílem usnadnit komunikaci občanů se státem prostřednictvím jednoho místa. Zde je možné učinit různá podání vůči orgánům veřejné moci nebo naopak získat informace, které tyto orgány spravují. Mezi úřady, které lze oslovit přes Czech POINT jsou i ŽU.

Ve vztahu k ŽU lze na Czech POINT učinit podání elektronicky i písemně, elektronické podání je neprodleně (v praxi se počítá s 5 dny) odesláno do ISRŽP, kde ho zpracují pracovníci ŽU. Který ŽU je příjemcem podání, si podobně jako při podání do centrální podatelny ŽR (viz kapitola 5.2.2.1) určí podnikatel. Písemné podání nebo doklady doplňující podání elektronické pracovníci kontaktního místa zašlou na podnikatelem vybraný ŽU.

Výhodou podání přes Czech POINT je jistě velmi hustá síť těchto kontaktních míst veřejné správy. V současné době jsou Czech POINT rozšířeny na více než 7000 obecních a krajských úřadech, vybraných pracovištích České pošty, zastupitelských úřadech, kancelářích Hospodářské komory a také v kancelářích notářů.¹¹⁹

Nevýhodou je skutečnost, že podnikatel nezíská žádné doplňující informace ohledně podnikání, Czech POINT slouží pouze jako zprostředkovatel podání, jeho pracovníci s vyplňováním formuláře neporadí. Dalším negativem je poplatek 50 Kč, který podnikatel zaplatí Czech POINT za zprostředkování podání nad rámec zákonem stanovených správních poplatků. Tyto skutečnosti patrně způsobují, že podání přes Czech POINT není mezi podnikateli oblíbené a je využíváno obecně velmi málo.

V Královéhradeckém kraji nebylo od 1. 7. 2008 učiněno vůči ŽU žádné podání přes Czech POINT (viz přílohy č. 1 – č. 6). Tato skutečnost však pramení zejména z toho,

---

¹¹⁹ Czech POINT. *Ministerstvo vnitra: Projekty* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2014 [cit. 2014-09-06]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/>.

že zde funkci kontaktního místa veřejné správy v 15 obcích s pověřeným obecním úřadem vykonávají právě ŽU.

5.4 Elektronická komunikace obecních živnostenských úřadů s orgány veřejné moci

Již dávno před tím, než byly základní registry veřejné správy uvedeny do provozu, hledalo MPO cestu, jak zefektivnit činnost ŽU na poli relevance používaných dat. Jak bylo výše popsáno, ŽU pro svoji činnost používají ISRŽP. Jedná se o informační systém veřejné správy, do kterého jsou on-line připojeny všechny ŽU v České republice. To umožňuje sdílení dat nejen mezi ŽU, ale i s jinými orgány v rámci veřejné správy. ISRŽP tak podporuje rozvoj eGovernmentu v České republice realizací propojení s mnoha dalšími informačními systémy veřejné správy včetně možnosti propojení na obdobné registry v zemích EU.¹²⁰

Proto již od roku 2005 na základě dvoustranných dohod dochází k elektronické výměně informací s následujícími institucemi:

- Obchodní rejstřík – oboustranné předávání dat pomocí denních dávek (od 28. 5. 2005),
- Rejstřík trestů – systémem dotazů a odpovědí jsou z Rejstříků trestů do ISRŽP z důvodu posouzení splnění podmínky bezúhonnosti¹²¹ zasílány elektronické výpisy na konkrétní fyzickou osobu (od 1. 8. 2006),
- Územně identifikační registr adres - přebírání dat pomocí denních dávek, slouží ke kontrole adres osob vedených v živnostenském rejstříku (od 28. 2. 2005),
- Český statistický úřad – systémem dotazů a odpovědí do registru ekonomických subjektů. Slouží k ověření, zda ohlašovatel živnosti resp. žadatel o koncesi již nebylo přiděleno IČO (od 28. 2. 2006),

---

¹²⁰ Ústřední evidence podnikatelů: Registr živnostenského podnikání. *Integrovaná softwarová a síťová řešení* [online]. Praha: ICZ a.s., 2014 [cit. 2014-08-24]. Dostupné z: <https://www.i.cz/successstory/ustredni-evidence-podnikatelu-registr-zivnostenskeho-podnikani/>.

¹²¹ viz § 6 ŽZ.

- Registr obyvatel – systémem dotazů a odpovědí jsou ŽU ověřovány osobní údaje fyzických osob vedených v živnostenském rejstříku v postavení fyzická osoby podnikatele, odpovědného zástupce či člena statutárního orgánu právnické osoby (od 3. 11. 2006),
- Všeobecná zdravotní pojišťovna - předávání dat pomocí denních dávek do centrálního registru všech pojištěnců. Odtud jsou data dále předávána jednotlivým zdravotním pojišťovnám (od 2. 10. 2007),
- Ministerstvo financí - předávání dat pomocí denních dávek o nově vzniklých, změněných resp. zaniklých živnostenských oprávněních. Data jsou dále rozdělována jednotlivým finančním úřadům (od 1. 1. 2008),
- Česká správa sociálního zabezpečení - předávání dat pomocí denních dávek o nově vzniklých, změněných resp. zaniklých živnostenských oprávněních. Data jsou dále rozdělována jednotlivým okresním správám (od 1. 7. 2008),
- Úřady práce - předávání dat pomocí denních dávek o nově vzniklých, změněných resp. zaniklých živnostenských oprávněních do centrálního informačního systému úřadu práce. Odtud jsou dále rozdělována jednotlivým úřadům práce (od 1. 7. 2008),
- Policie České republiky a Česká obchodní inspekce – pracovníkům těchto orgánů je v určitém, přesně definovaném rozsahu umožněno nahlížet dálkovým způsobem do živnostenského rejstříku, resp. si z něj pořizovat sestavy pro účel výkonu jejich kontrolní činnosti.

Z tohoto výčtu je patrná dlouhodobá snaha o elektronizaci výkonu živnostenské správy. K výměně dat dochází v zásadě dvojím způsobem: Buď v pravidelně stanovených intervalech dávkami, nebo on-line propojením. Způsob je volen jednak s ohledem na technické možnosti partnerského registru, a dále na tom, jestli je požadovaná informace nutná ke zpracování podání, nebo k aktualizaci dat v RŽP.¹²² Elektronická výměna dat

---

¹²² *Egovernment: elektronizace veřejné správy* [online]. Praha: Info.com s.r.o, 2008 [cit. 2014-08-02]. ISSN 1801-9420. Dostupné z: <http://www.egovernment.cz/archiv/2008%201.htm>.

s uvedenými institucemi byla v podstatě naplněním těch ustanovení ŽZ, která pojednávají o předávání dat příslušným orgánům veřejné správy.¹²³

Současně to také byly zásadní kroky ke snížení administrativy podnikatelů. Například odpadla povinnost předkládat výpis z trestního rejstříku, tedy navštívit příslušný úřad a zaplatit kolek. Po novele ŽZ účinné k 1. 8. 2006 si tento doklad ŽU vyžaduje sám elektronicky.

Z tabulky č. 4 lze vyčíst, v kolika případech elektronizace veřejné správy ve formě propojení různých rejstříků (v tomto případě ŽR a rejstříků trestů) ušetřila podnikatelům čas a peníze. Ve sledovaném období let 2008 až 2013 si celkem v 17 277 případech ŽU vyžádaly výpis z rejstříků trestů u fyzických osob, které v rámci živnostenského podnikání působily v postavení podnikatele nebo odpovědného zástupce. Tím těmto osobám ušetřili 853 850 Kč¹²⁴ a čas potřebný k získání výpisu z rejstříku trestů.

Výše uvedené dohody o výměně informací mezi ŽU a ostatními institucemi se staly nadbytečnými v okamžiku spuštění ISZR veřejné správy. Nicméně právě naučené postupy z plnění těchto dohod umožnily pracovníkům ŽU bezproblémový přechod na získávání dat ze základních registrů. Jak uvedl Ing. Bc. Petr Kameník, ředitel odboru živností MPO v rozhovoru dne 26. 7. 2012 pro časopis Právní rádce: „*Pokud mám být ale úplně upřímný, pro podnikatele podnikající v režimu živnostenského zákona i pro úředníky živnostenských úřadů čerpání informací ze základních registrů velkou změnu nepřináší, protože informace o podnikatelích byly již dříve získávány z jiných informačních systémů veřejné správy, takže úředníci je budou získávat pouze jinou cestou.*“¹²⁵

---

¹²³ Viz § 45a ŽZ.

¹²⁴ Viz Položka 3 písm. a) přílohy k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, která stanoví částku 50 Kč za vydání výpisu z rejstříku trestů.

¹²⁵ Právní rádce [online]. Praha: Economia, a.s., 2012, 26. července 2012 [cit. 2014-09-06]. ISSN 1213 - 7693. Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-56695150-ke-snizovani-administrativy-uz-v-zz-mnoho-prostoru-neni>.

Tabulka 4 - počet elektronicky vyžádaných RT

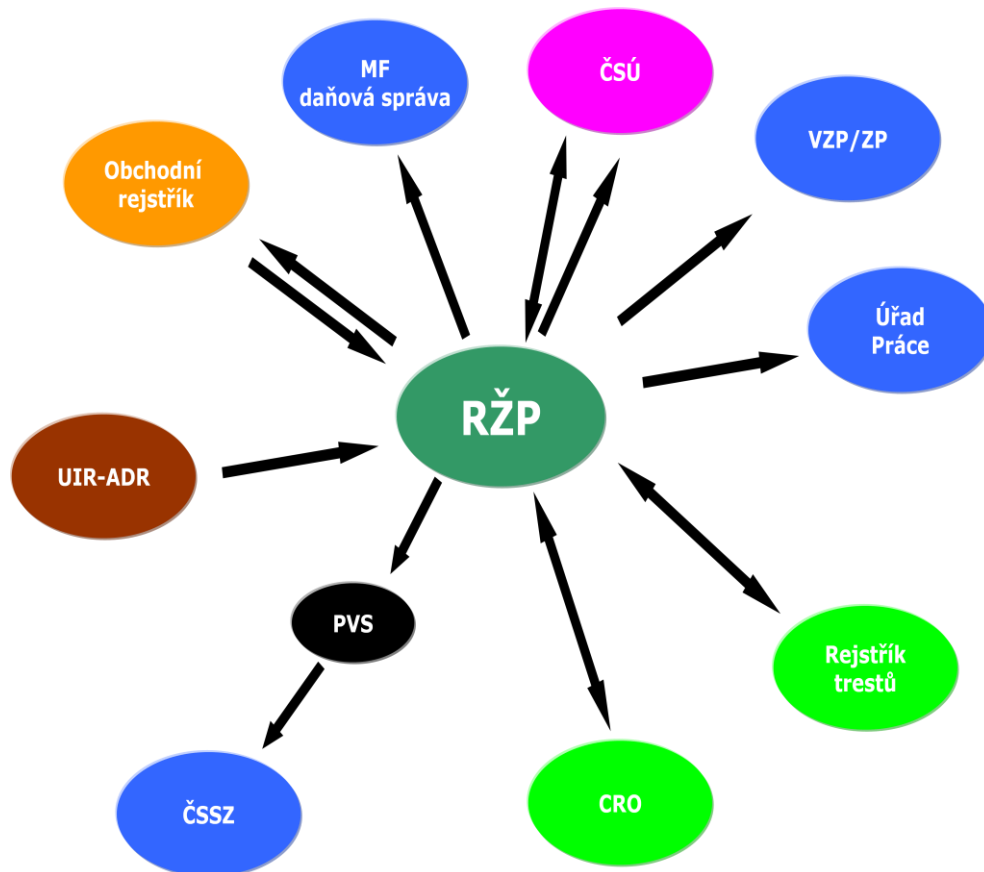
ŽU	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
Hradec Králové	797	973	814	993	1129	945	5651
Broumov	66	65	91	78	98	114	512
Dobruška	41	51	63	62	48	69	334
Dvůr Králové n/L	80	154	159	140	149	129	811
Hořice	41	61	59	70	72	104	407
Jaroměř	62	70	84	99	98	107	520
Jičín	148	194	225	274	316	251	1408
Kostelec n/O	71	138	145	99	116	105	674
Náchod	223	235	272	321	291	305	1647
Nová Paka	29	41	63	66	68	73	340
Nové Město n/M	43	41	57	71	69	86	367
Nový Bydžov	37	43	50	77	90	75	372
Rychnov n/K	66	89	86	77	84	88	490
Trutnov	360	420	514	538	426	474	3732
Vrchlabí	110	120	201	200	205	176	1012
celkem	2174	2695	2883	3165	3259	3101	17277

Zdroj: Vlastní zpracování dle ISRŽP

Z tabulky je patrný postupný nárůst elektronických podání vůči ŽU. Zajímavý je jistě rozdíl v počtu elektronických podání v okresních městech. Zatímco Hradec Králové, Náchod i Trutnov registrovaly počty ve stovkách, Rychnov nad Kněžnou se pohyboval pouze v řádech desítek podání. Rozbor tohoto stavu by vyžadoval hlubší zkoumání. Může

souviset se skutečností, že okres Rychnov nad Kněžnou má v rámci KHK nejnižší počet obyvatel i podnikatelů.¹²⁶

Obrázek 4 - komunikace ISRŽP s okolím

zdroj: https://www.iss.cz/archiv/2008/download/prezentace/kratinova_icz.ppt [cit. 2014-08-24]

Obrázek č. 4 přehledně znázorňuje vazby ISRŽP při výměně dat o podnikatelích s dalšími orgány veřejné správy před spuštěním ISZR. Některé toky dat byly obousměrné (RT, centrální registr obyvatel, Český statistický úřad, obchodní rejstřík), v některých případech ISRŽP pouze data předával dál (FU, zdravotní pojišťovny, úřad práce, SSZ), v některých případech byl pouze naopak příjemcem (Územně identifikační registr adres).

¹²⁶ Okresy Královéhradeckého kraje. Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/okresy>

6 Elektronická podání na obecních živnostenských úřadech

Podle statistických informací odboru živností MPO z RŽP, se první dva měsíce ostrého provozu elektronických podání na ŽU zapojilo do této služby 151 z celkového počtu 227 ŽU.

Start elektronických podání z počítače podnikatele měl oproti výše uvedené variantě měsíční zpoždění. Provoz této služby byl spuštěn 1. 10. 2008 a za první týden bylo učiněno 13 podání. Službu Czech POINT pak využil jeden podnikatelský subjekt.¹²⁷ Je třeba upozornit, že popisovaná podání jsou možná jen vůči obecním živnostenským úřadům. Krajské živnostenské úřady (dále jen „KŽU“) ani Živnostenský úřad České republiky nejsou příslušné ke zpracování podání podle ŽZ (vyjma § 60 odst. 3 – vydání výpisu ze ŽR). Proto nejsou ani vybaveny příslušným modulem v ISRŽP pro přijímání elektronických JRF.

6.1 Struktura živnostenských úřadů

Zákonem o ŽU je v České republice stanovena třístupňová struktura ŽU. Nejvyšším orgánem této struktury je Živnostenský úřad České republiky, mezi jehož hlavní činnosti patří zpracování koncepce v oblasti živnostenského podnikání, rozhodování o odvolání proti rozhodnutím KŽU a v neposlední řadě je správcem ŽR.¹²⁸ Faktické zřízení tohoto samostatného orgánu od nabytí účinnosti zákona o ŽR nenastalo. Do doby jeho vzniku vykonává jeho působnost MPO prostřednictvím odboru živností.

Středním článkem jsou KŽU. Jedná se o odbory krajských úřadů (na území hlavního města Prahy tuto pozici vykonává živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy. KŽU má ve své náplni zejména koordinační, řídicí, metodickou a kontrolní činnost (a to včetně výkonu funkce jednotných kontaktních míst a centrálních registračních míst) vůči OŽU ve svém správním obvodu. Může jim také nařídit provedení živnostenské kontroly či rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím OŽU ve svém správním obvodu.¹²⁹ Krajské úřady jsou podle zákona o krajích¹³⁰ orgánem kraje. V České republice je 14 krajů:

¹²⁷ Metodická informace MPO pro ŽU. Praha, 2008.

¹²⁸ Viz § 60 ŽZ.

¹²⁹ Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

¹³⁰ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj (do 30. 5. 2001 Budějovický kraj), Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Kraj Vysočina (do 30. 5. 2001 Jihlavský kraj), Jihomoravský kraj (do 30. 5. 2001 Brněnský kraj), Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj (do 30. 5. 2001 Ostravský kraj) a Zlínský kraj (viz obrázek č. 5).

Obrázek 5 - kraje České republiky

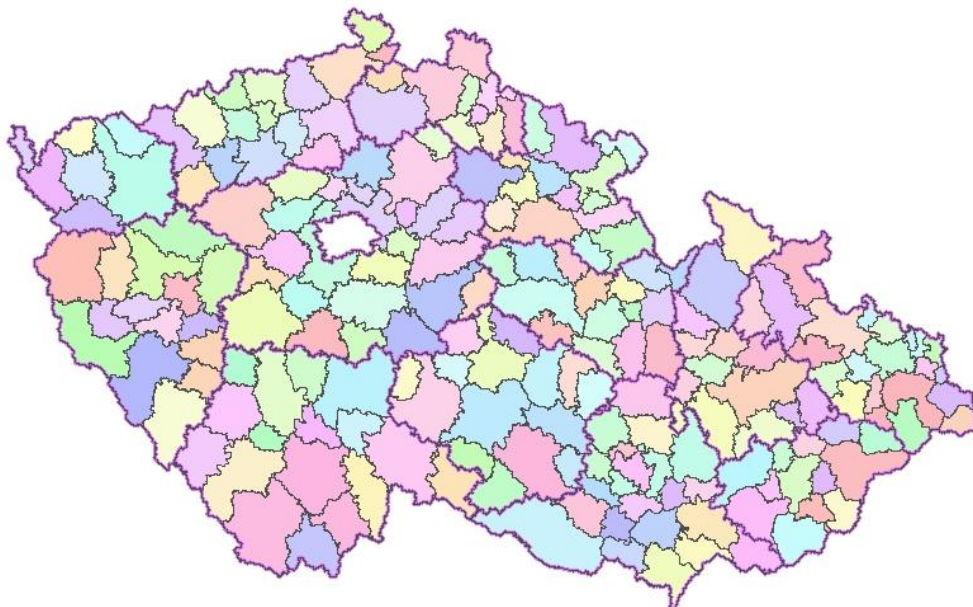
Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kraje_v_Česku [cit. 2011-07-30]

Základním článkem soustavy ŽU jsou OŽU, kterými jsou odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, a na území hlavního města Prahy živnostenské odbory úřadů městských částí určených Statutem hlavního města Prahy (viz obrázek č. 6). „*Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vykonávají vedle základní přenesené působnosti také v rozsahu jim svěřeném zvláštními zákony státní správu ve stanoveném územním obvodu*“.¹³¹ Takovými zvláštními zákony na úseku živnostenského podnikání jsou právě zákon o živnostenských úřadech a živnostenský zákon.

¹³¹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, s. 58, ISBN 978-807-3802-639.

Obrázek 6 - obce s rozšířenou působností

ÚZE MNĚ-SPRÁVNÍ ROZDĚLENÍ ČESKÉ REPUBLIKY K 1.1.2010

Zdroj: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4083> [cit. 2014-12-22]

Vzhledem ke svému postavení prvoinstančních orgánů, jsou OŽU veřejností chápány jako reprezentanti celé struktury ŽU. Tomu také odpovídá koncepce ŽZ, kdy je se většina jeho ustanovení vztahuje k činnosti OŽU. Výčet obcí zařazených do skupiny obcí s rozšířenou působností obsahuje zákon č. 314/2002 Sb.¹³² V Královéhradeckém kraji se jedná o 15 měst: Broumov, Dobruška, Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Hradec Králové, Jaroměř, Jičín, Kostelec nad Orlicí, Náchod, Nová Paka, Nové Město nad Metují, Nový Bydžov, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Vrchlabí (viz obrázek č. 7).

¹³² Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

Obrázek 7 - obce s rozšířenou působností v Královéhradeckém kraji

Zdroj: [http://www2.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E6EB/\\$File/130212m09.jpg](http://www2.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E6EB/$File/130212m09.jpg) [cit. 2012-12-30]

Výkon živnostenské správy je výkonem přenesené působnosti. Jde tedy o výkon státní správy, který stát nerealizuje přímo svými institucemi, ale prostřednictvím orgánů obcí. Obce se při výkonu přenesené působnosti řídí zákony, jinými obecně závaznými předpisy a v přiměřené míře též usneseními vlády a směrnicemi ústředních orgánů státní správy. „Přenesená působnost zahrnuje státní správu, u které stát sice vychází z toho, že patří jemu, ale jejíž bezprostřední výkon považuje za vhodné svěřit obcím jako představitelům místní samosprávy“.¹³³

6.2 Elektronická podání v Královéhradeckém kraji

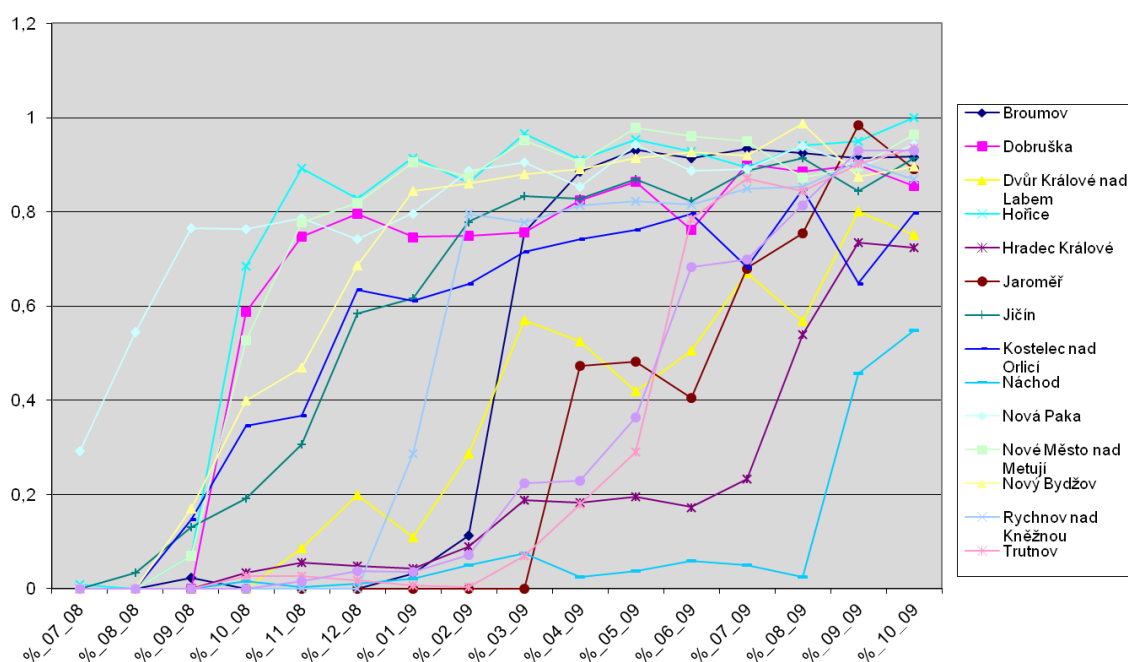
Bezprostředně po nabytí účinnosti zákona č. 130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších

¹³³ SVOBODA, Ivo a Karel SCHELLE. *Základy organizace veřejné správy*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2006, s. 31, Právo (Key Publishing). ISBN 80-239-8011-4.

předpisů, a další související zákony, začala i většina OŽU v Královéhradeckém kraji přijímat elektronická podání od podnikatelské veřejnosti. Z počátku poměr písemných a elektronických podání tak, jako na ostatních ŽU v České republice vyzníval pro klasický způsob. Podle vyjádření vedoucích jednotlivých OŽU k tomu vedla jednak snaha spotřebovat objednané papírové JRF, a také obavy z nového nevyzkoušeného postupu, který by mohl vyřizování podání na ŽU spíše brzdit než urychlovat.

Od 1. 7. 2008 do konce roku bylo na OŽU Královéhradeckého kraje přijato a zpracováno 1 944 elektronických podání JRF. Ještě v březnu roku 2009 však byly mezi ŽU v Královéhradeckém kraji takové, které elektronické JRF nepoužívaly (viz graf č. 3).

Graf 3 - využití elektronického JRF

Zdroj: vlastní zpracování dle RŽP

Jak je patrné z grafu č. 3, teprve v srpnu roku 2009, tedy více než rok po spuštění elektronických podání, se tato forma podání stala běžnou. V rámci OŽU Královéhradeckého kraje bylo k tomuto období přijato 2689 elektronických JRF, což

představovalo 79 % všech podání na JRF.¹³⁴ Postupem času začaly být výhody elektronického podání zřejmé, každodenní praxí pracovníků ŽU byly překonány obavy z možných chyb při zpracování podání a s pomocí pracovníků dodavatelské firmy byly odstraněny i technické potíže datové formy JRF.

6.3 Vývoj počtu elektronických podání vůči obecním živnostenským úřadům v Královéhradeckém kraji v letech 2008 - 2013

Jak už bylo uvedeno v předcházející kapitole, rozjezd elektronického podání JRF nebyl úplně jednoduchý. V Královéhradeckém kraji v roce 2008 dva z patnácti úřadů tento způsob vůbec nevyužily, jeden pouze ve dvou případech a ani ostatní ŽU zdaleka nedosáhly předpokládané úrovně. Vezmeme-li v úvahu, že v roce 2008 bylo elektronické podání možné uplatnit jen ve druhém pololetí, tak snad jen ŽU v Nové Pace se přiblížil polovině počtu podání v roce následujícím.

Tabulka 5 - počet elektronických JRF

ŽU	počet přijatých elektronických podání					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Magistrát města Hradec Králové	123	3843	9100	9509	9869	9694
Městský úřad Broumov	2	697	699	656	682	774
Městský úřad Dobruška	287	1193	1159	1082	917	1024
Městský úřad Dvůr Králové nad Labem	44	1029	1859	1765	1718	1886
Městský úřad Hořice	237	1060	1071	1028	983	1057
Městský úřad Jaroměř	0	498	932	857	698	759
Městský úřad Jičín	330	2391	2177	2169	2115	2233
Městský úřad Kostelec nad Orlicí	146	897	943	1033	971	1012
Městský úřad Náchod	11	1062	3130	3205	3205	3390
Městský úřad Nová Paka	371	892	818	799	829	937
Městský úřad Nové Město nad Metují	173	745	686	1033	971	1012
Městský úřad Nový Bydžov	176	1085	1142	1144	1248	1227
Městský úřad Rychnov nad Kněžnou	0	1213	1503	1449	1171	1368
Městský úřad Trutnov	31	2768	4191	4673	4475	4291
Městský úřad Vrchlabí	13	1305	1781	1763	1685	1929

Zdroj: vlastní zpracování dle ISRŽP

¹³⁴ Metodická informace MPO pro ŽU. Praha, 2009.

Zarážející je zejména nízký počet přijatých podání v roce 2008 v okresních městech Hradec Králové, Náchod, Trutnov a Rychnov nad Kněžnou, kde lze s ohledem na jejich velikost očekávat nejvíce podání. Částečným vysvětlením tohoto stavu jsou i technické problémy, např. zabezpečení magistrátní sítě u Hradce Králové.

Jak je patrné z tabulky č. 5, v průběhu roku 2009 došlo k očekávanému nárůstu počtu elektronických podání a od roku 2010 se počty elektronických JRF udržují na přibližně stejné úrovni.

6.4 Porovnání typů elektronických podání za období 2008 - 2013

S ohledem na výše uvedené čtyři možnosti podání elektronického JRF (z počítače podnikatele do centrální spisovny ŽR, pomocí DS, přes Czech POINT a konečně pomocí elektronického podání učiněného na ŽU s pomocí pracovníka ŽU) je zajímavá statistika volby jednotlivých typů. Ukazuje, kterému typu dávají podnikatelé přednost. Dotazníkové šetření uvedené v další kapitole odpovídá na otázku, z jakého důvodu volí podnikatelé konkrétní typ podání.

Z příloh č. 1 – č. 6 je patrné, že zdaleka nejrozšířenějším typem podání JRF je podání přímo na úřadě. Přestože by se zdálo, že učinit podání z PC podnikatele bez nutnosti dostavit se na úřad je mnohem příjemnější varianta, osobní účast na ŽU přesvědčivě zvítězila. Tento způsob ve sledovaném období let 2008 až 2013 vždy tvořil více než 99 % ze všech podání JRF učiněných v daném kalendářním roce.

Na druhém místě je pak právě podání z počítače podnikatele. Pohybuje se však pouze v řádech setin či desetin procenta z celkového počtu podání JRF. Nebýt však takto učiněných podání vůči ŽU Náchod, vykazovalo by podání z počítače podnikatele také pouze jednotkové hodnoty stejně jako podání přes DS. Zvláštnost dat z ŽU Náchod však zajišťuje jedna z místních advokátních kanceláří, která podání za své klienty činí zásadně přes podání zabezpečená elektronickým podpisem.

Podání přes ISDS je spíše výjimečné v řádech jednotek za celé sledované období šesti let. Služby Czech POINT ve smyslu podání JRF vůči ŽU nejsou využívány vůbec. Zásadním důvodem je fakt, že na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností v Královéhradeckém kraji vykonávají služby Czech POINT právě OŽU. Je tedy logické, že

podnikatel spíše využije podání pomocí pracovníka ŽU, než o 50 Kč dražší podání na Czech POINT u toho samého pracovníka.

Jistě se nabízí se otázka, jestli podání vyplněné úředníkem na ŽU za pomocí informací poskytnutých podnikatelem je možno považovat za elektronické podání, tak jak je tento pojem obecně chápán. Nesporným přínosem tohoto typu podání je zkrácení doby potřebné pro jeho vyplnění, odborná pomoc pracovníka ŽU, nabídka velkého množství číselníků a seznamů údajů pro výběr vyplňovaných dat a zejména kontrola těchto dat vůči základním registrům či rejstříkům, které shromažďují data pro veřejnou správu.

A právě ono propojení s ostatními registry, at' už zajišťuje kontrolu dat nebo nabídku verifikovaných informací zejména adresních údajů, je ukázkovým příkladem elektronizace veřejné správy. Umožňuje sdílení informací vytvářených a spravovaných orgány veřejné správy tak, aby šetřilo náklady jak veřejnosti, tak úřadů.

7 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření mělo za cíl potvrdit nebo vyvrátit předpoklad, že přes možnosti dálkové komunikace mezi veřejností a úřady, dávají podnikatelé stále přednost osobní návštěvě ŽU. Dalším cílem šetření bylo zjistit důvody využívání jednotlivých typů podání, jejich výhody a nevýhody a možnosti dalšího zjednodušení komunikace mezi občany a veřejnou správou.

Výzkum probíhal v období od 1. 7. 2014 do 31. 12. 2014. Žádost o vyplnění dotazníku byla šířena mezi respondenty pomocí e-mailů a sociálních sítí, vlastní dotazník byl umístěn i na internetu. Tím byla vedle snadné dosažitelnosti dotazníku, bezproblémového převedení výsledků do tabulek a grafů zajištěna zejména anonymita respondentů.

Vzhledem k zaměření diplomové práce byly e-mailem osloveny osoby z blízkého okolí autora práce, o kterých mu je známo, že podnikají podle ŽZ. Dále byl prostřednictvím sociální sítě osloven širší okruh osob z řad kolegů, studentů či známých autora práce s prosbou o předání odkazu na dotazník živnostníkům z jejich okolí. Respondenti přitom nebyli omezeni ani podle osobnostních charakteristik (pohlaví, věk, právní subjektivita) ani podle pracovních charakteristik (obor podnikání, velikost podniku aj.).

Na žádost o vyplnění dotazníku reagovalo celkem 278 subjektů. Z nich bylo 14 právnických osob a 264 živnostníků – fyzických osob (viz graf č. 4). Jejich rozdělení podle věku a pohlaví znázorňuje graf č. 5. Ke zjištění těchto dat sloužily první tři otázky dotazníku.

Dotazník obsahuje 6 otázek směřujících jednak k osobě respondenta, jednak ke zjištění používaného typu podání vůči ŽU a důvodům, které každého jednotlivého respondenta k využití konkrétního typu podání vedly. Obsah dotazníku je uveden dále.

V dotazníku jsou uzavřené i otevřené otázky. Uzavřené otázky jsou zpracovány kvantitativní analýzou dat, otevřené otázky, které dávají možnost respondentovi vyjádřit svůj názor, jsou zpracovány kvalitativní analýzou. Využívá se zde absolutní četnost odpovědí.

Seznam otázek v dotazníku:

1. Právní subjektivita respondenta:

- fyzická osoba – živnostník
- právnická osoba

2. Pohlaví fyzické osoby - živnostníka:

- muž
- žena

3. Věk fyzické osoby – živnostníka:

- 18 – 25 let
- 26 – 50 let
- 60 a více let

4. Použil(a) jste někdy při kontaktu s ŽU

- Czech POINT
- Datovou schránku úřadu
- Veřejné rozhraní IS RŽP
- Podání s Vámi vyplnil pracovník ŽU přímo do počítače
- Žádný z uvedených

Pokud jste odpověděl(a) ŽÁDNÝ, děkuji za Vaši ochotu a čas. Ostatní prosím o zodpovězení následujících otázek

5. Proč jste zvolil(a) právě tento způsob?

6. Vyskytly se při vyřizování podání nějaké problémy?

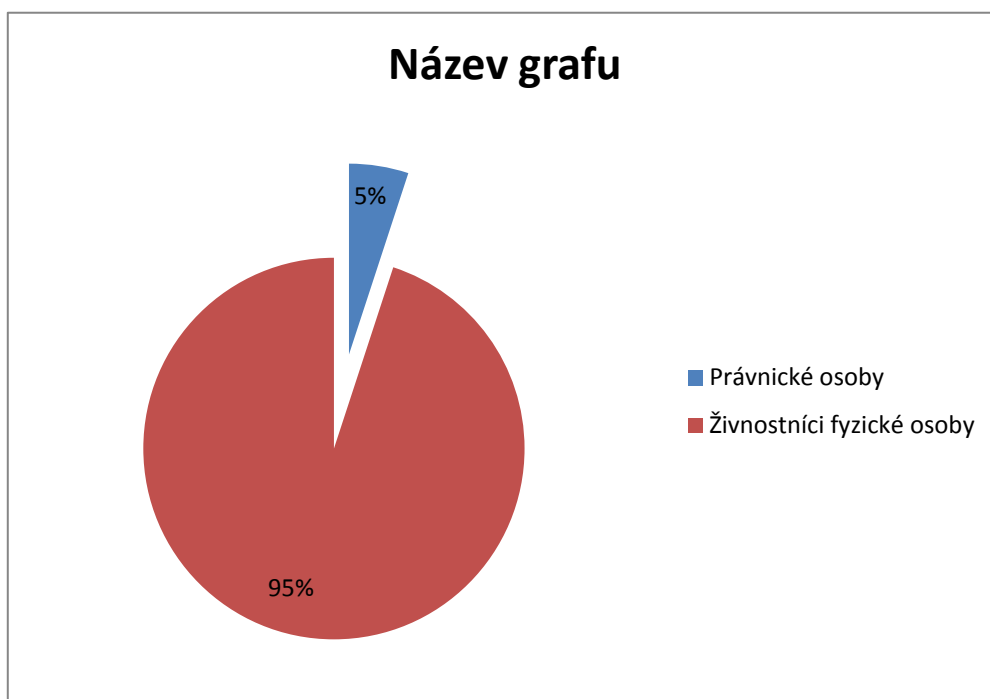
- Ne
- Ano – jaké?

7. *Byl(a) jste s tímto způsobem komunikace spokojen(a)?*

- Ano
- Ne – proč?

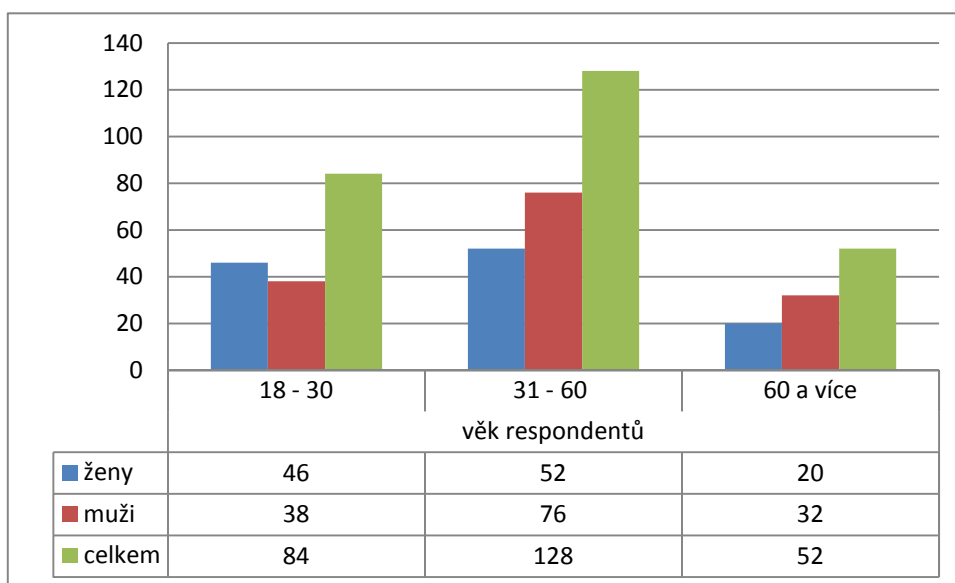
8. *Uveďte prosím jiný způsob podání vůči ŽU, který by byl pro vzájemnou komunikaci přínosem.*

Graf 4 - struktura dotazovaných dle právní subjektivity v %

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z dotazníku

Graf 5 - struktura respondentů podle věku a pohlaví (počty osob)

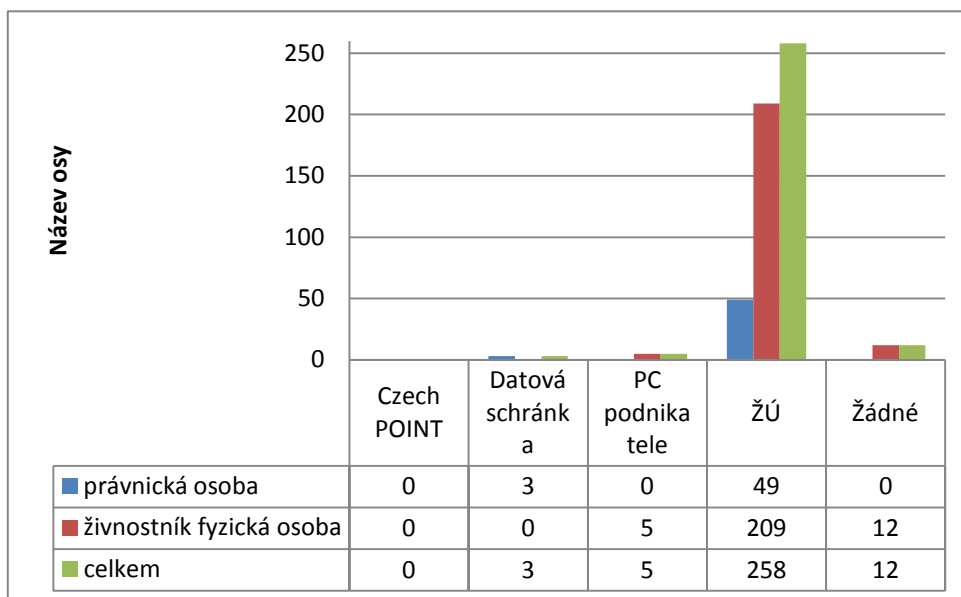
Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z dotazníku

Z grafu č. 5 vyplývá, že z celkového počtu 264 fyzických osob zúčastněných na dotazníkovém šetření bylo 118 žen (44,7 %) a 146 mužů (55,3 %). Nejpočetnější věková skupina byli podnikatelé mezi 31 a 60 lety a dvě třetiny respondentů jsou osoby v produktivním věku.¹³⁵

Další otázka směřovala k využití jednotlivým typům podání JRF ze strany respondentů. Zcela v souladu s tabulkami č. 6 – č. 11 jednoznačně dominuje podání na ŽU (viz graf č. 6).

¹³⁵ Dle metodiky ČSÚ je produktivní věk v rozmezí 15-59 let

Graf 6 - počet využití jednotlivých typů podání

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z dotazníku

Zajímavé je sdělení 12 respondentů, že žádnou z nabízených možností elektronického podání při komunikaci s ŽÚ nepoužili. To lze vysvětlit několika možnostmi:

- nemuseli v několika posledních letech s ŽÚ vůbec přijít do styku,
- podání vůči ŽÚ učinili v klasické papírové podobě,
- k podání zmocnili jinou osobu a nevědí, jaký způsob byl použit.

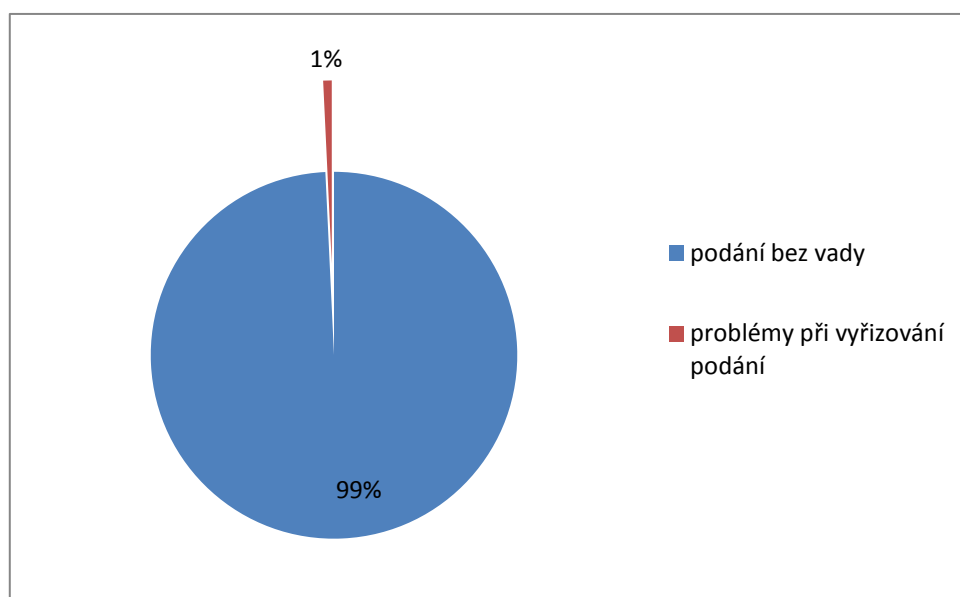
V dotazníku následovala poté otázka, která se nabízí v souvislosti s použitím jednotlivých podání: „Proč jste zvolil(a) právě tento způsob?“. Vzhledem k tématu práce a stanovenému předpokladu se jedná o klíčovou otázku. Získané odpovědi jsou rozhodující k vytvoření závěrů dotazníkového šetření i celé diplomové práce a zároveň dávají námět na doporučení k dalšímu směřování elektronizace na úseku živnostenského podnikání.

Odpovědi těch, kteří využili ISDS nebo podání z PC podnikatele do centrální spisovny ŽR jmenovaly zejména pohodlí a ušetřeném času. Odůvodnění respondentů, kteří podání učinili na ŽÚ, lze rozdělit do tří skupin:

- Nevěděli o možnosti kontaktovat ŽU prostřednictvím ISDS, Czech POINT nebo podáním ze svého počítače, a proto přišli na ŽU osobně. Odpovědi v tomto smyslu se v dotazníkovém šetření objevilo 80 % z celkového počtu 258 respondentů, kteří učinili podání na ŽU,
- Respondenti o možnosti podání bez nutnosti návštěvy ŽU věděli, ale z obavy ze složitosti JRF či případného opomenutí připojení požadovaných dokladů volili raději osobní jednání na ŽU. Tento důvod uvedlo 15 % dotazovaných,
- Tato skupina o možnosti elektronického podání věděla, ale nemá ani DS ani zabezpečený elektronický podpis. Nemohla tak z technických důvodů využít dva způsoby dálkové komunikace s ŽU. Takové zdůvodnění obsahovalo 5 % odpovědí.

Další otázka, zda se při vyřizování podání vyskytly nějaké problémy, případně jaké, dala za pravdu té skupině respondentů, která z obavy neúplného podání raději volila osobní jednání na ŽU. Zatímco podání učiněná na ŽU byla hodnocena jako bezproblémová, ve dvou případech podání z PC podnikatele byla nutná další komunikace s ŽU a doplnění elektronického podání papírovými doklady.

Graf 7 - bezvadných a problémových podání

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z dotazníku

Vzhledem k tomuto výsledku není překvapující odpověď na otázku ohledně spokojenosti s použitým typem podání. Všichni respondenti uvedli, že byli spokojeni. S ohledem na převažující formu podání, tedy osobní jednání na ŽU, lze z této odpovědi odvodit i spokojenost s úrovní jednání úředníků ŽU. I to potvrzuje, že činnost pracovníků orgánů veřejné moci je i z jejich strany chápána jako služba veřejnosti.

Budeme-li považovat všechny posuzované způsoby podání za elektronické, pak pouze dva případy z 266 jsou zanedbatelným číslem (viz graf č. 7). Ale u podání na ŽU, které je učiněno ve spolupráci s pracovníkem ŽU, se problémy z podstaty věci neočekávají. Vezmeme-li tedy v potaz pouze 8 podání učiněných pomocí ISDS a pomocí zabezpečeného elektronického podpisu z počítače podnikatele, stane se náhle problematická celá jedna čtvrtina podání.

Předposlední otázka mapovala názor respondentů na přínos elektronické komunikace mezi občany a veřejnou správou. Přes 90 % vyslovilo názor, že tento způsob komunikace považují za výhodný.

Poslední otázka dala účastníkům prostor k návržení jiné formy podání vůči ŽU, která by byla přínosem pro komunikaci mezi úřady a veřejností. Více než polovina respondentů (156) na tuto otázku buď neodpověděla vůbec, nebo uvedla „nevím“. Naproti tomu 24 odpovědí považuje současnou nabídku typu podání za dostačující. Ve zbylých odpovědích se objevily převážně nápady na využití telefonické komunikace nebo interaktivní webové stránky po vzoru podávání podnětu ČOI. K tomu je nutno dodat, že telefonická komunikace v současné době nezajišťuje potřebnou jednoznačnou identifikaci podatele. Na taková podání pamatuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád v ustanovení § 37 odst. 4. Musí však být do 5 dnů doplněna zákonem stanoveným způsobem. Interaktivní webová stránka je v podstatě obdobou elektronického podání z počítače podnikatele. To však vyžaduje použití zabezpečeného elektronického podpisu. Jak vyplývá z příloh č. 1 – č. 6, není tento způsob podání ze strany podnikatelské veřejnosti preferován.

7.1 Zhodnocení dotazníkového šetření

Vzhledem k výsledkům šetření popsaným v předešlé kapitole lze konstatovat, že byl potvrzen stanovený předpoklad. Tedy že pro většinu podnikatelů podle ŽZ je stále přijatelnější varianta osobní návštěvy na ŽU, než kontaktovat úřad pomocí nástrojů

elektronické komunikace. Jako hlavní příčina byla uváděna neznalost možnosti kontaktovat ŽU pomocí Czech POINT, ISDS nebo podáním z počítače pomocí zabezpečeného elektronického podpisu.

U respondentů, kteří o této možnosti věděli, ale přesto volili osobní jednání na ŽU, byla rozhodujícím důvodem obava z chybného vyplnění elektronických formulářů a nedodání potřebných doklad prokazujících odbornou a jinou způsobilost.¹³⁶

Na základě odpovědí účastníků dotazníkového šetření lze navrhnout některá doporučení týkající se elektronizace veřejné správy:

- Zlepšit osvětu týkající se ISDS. V době zavádění ISZR stát prostřednictvím médií prováděl rozsáhlou kampaň na vysvětlení jejich funkce a výhod. Z odpovědí respondentů však vyplynulo, že velká většina z nich netuší, že pomocí kontaktního místa veřejné správy Czech POINT lze učinit podání vůči orgánu veřejné moci.
- Zavést povinně DS pro všechny podnikatelské subjekty. Jistě by to vedlo k rychlejší a komfortnější komunikaci mezi podnikateli a veřejnou správou. Pokud by tento způsob komunikace byl povinný, podnikatelé by se naučili výhod DS využívat a vedlo by to k rozvoji potenciálu ISDS včetně rozšíření funkcionalit.

---

¹³⁶ Viz § 7 ŽZ.

8 Závěr

Jak bylo řečeno v úvodu diplomové práce, elektronizace různých oblastí našeho života je běžným jevem. Týká se např. bankovníctví, školství, obchodu, cestovního ruchu i zábavního průmyslu. Elektronizace jakékoliv činnosti je totiž nevyhnutelným následkem technického i společenského vývoje. Neustále se hledají cesty pro zjednodušení a přitom zkvalitnění úkonů, které každodenně vykonáváme. Pokud se tedy elektronizace uplatnila ve vztazích mezi podnikateli navzájem a mezi podnikateli a spotřebiteli, nemohla se jí vyhnout ani veřejná správa. I ona, stejně jako podnikatelé, poskytuje služby veřejnosti. Aby tyto služby byly co nejefektivnější, musí jednotlivé složky spolu co možná nejtěsněji a nejrychleji spolupracovat, komunikovat a sdílet data. Právě proto jsou komunikační kanály a zdroje dat základním kamenem elektronizace veřejné správy.

V teoretické části práce byl nejprve vysvětlen pojem elektronizace veřejné správy v České republice z pohledu historického i legislativního vývoje. Jsou zde uvedeny nejdůležitější instituce podílejících se na rozvoji eGovernmentu v České republice, a také vyjmenovány základní právní předpisy se vztahem k elektronizaci veřejné správy. Dále byly představeny základní nástroje elektronické komunikace mezi orgány veřejné moci a veřejností i mezi jednotlivými úřady navzájem. Tím byl naplněn jeden z dílčích cílů diplomové práce.

Hlavním cílem práce, zmapovat v kontextu elektronizace veřejné správy v České republice právní stav, vývoj, možnosti a nástroje elektronizace živnostenskosprávní agendy, se zabývají kapitoly č. 5 a č. 6.

Nejprve je uveden výčet právních předpisů, kterými byly nástroje elektronizace implementovány do ŽZ. Dále je představena aplikace ISRŽP jako garant jednotného postupu při vedení RŽP. Tento informační systém je konstruován tak, aby dokázal komunikovat nejen se ISZR, ale i s jinými informačními systémy orgánů veřejné správy. Pomocí sdíleného rozhraní jsou úřadům jako je FU, SSZ, ZP nebo UP v mezích ŽZ a souvisejících právních předpisů poskytována data podnikatelů. V tom spočívá hlavní význam ISRŽP, kterým je naplňována hlavní myšlenka eGovernmentu. Tou je snaha o maximální sdílení dat orgány veřejné moci tak, aby se minimalizovala nutnost opakovaně poskytovat stejná data občanům více úřadům.

MPO jako ústřední správní orgán v oblasti živnostenskosprávní agendy vždy podporoval cesty vedoucí k zefektivnění činnosti veřejné správy v této oblasti. Zároveň také hledal prostředky, jak zvýšit uživatelský komfort služeb nabízených ŽU podnikatelům. Viditelným projevem této snahy je JRF. Je to vyjádření co největšího urychlení procesů souvisejících se založením živnosti a zároveň důrazu kladeného na co nejvyšší eliminaci chybovosti dat ukládaných do ŽR. Vzhledem ke stále se rozvíjejícím možnostem internetové komunikace mezi jednotlivými subjekty, byl na podzim roku 2008 zaveden i elektronický JRF. Díky němu mohou podnikatelé plnit své povinnosti vyplývající z ŽZ i na dálku bez nutnosti návštěvy ŽU.

Pomocí výčtu typů elektronických podání vůči ŽU je splněn další z cílů práce. Na datech z období 2008 – 2013 je demonstrován nárůst elektronizace v této oblasti. Je zde graficky vyjádřen podíl jednotlivých typů podání a přidán komentář k jejich vývoji ve sledovaném období. Z provedené komparace vyplývá, že zdaleka nejběžnějším typem podání, je vyplnění JRF s pomocí úředníka přímo na ŽU. Ostatní typy podání využívající možnost učinit podání na dálku jsou zastoupena minimálně.

Právě zkoumání důvodů tohoto stavu se věnuje praktická část diplomové práce. Je v ní proveden sběr a analýza dat získaných výzkumem mezi podnikateli podle ŽZ. Tedy mezi skupinou občanů, kterým by elektronizace na úseku živnostenského podnikání měla přinést výhody především. Z výsledku dotazníkového šetření vyplývá, že hlavní důvody nevyužívání elektronického podání dálkovým přístupem jsou dva:

- Podnikatelé o možnosti podání přes Czech POINT, ISDS nebo zprávou z PC podnikatele nevědí.
- Podnikatelé se obávali složitosti vyplňování elektronického JRF nebo opomenutí připojení zákonem požadovaných dokladů k elektronickému podání.

Dotazníkové šetření tak potvrdilo údaje z ISRŽP o dominanci podání učiněných na úřadě. Současně umožnilo definovat důvody, proč podnikatelé přes veškeré výhody elektronických podání na dálku preferují stále návštěvu ŽU a osobní jednání s úředníky. Ze závěrů praktické části diplomové práce lze dovodit, že elektronizace veřejné správy neznamena nutně omezení osobního styku veřejnosti s úředníky. Díky ISDS

a podpůrným agendovým IS typu ISRŽP přináší elektronizace této oblasti zrychlení a odstranění chybovosti zpracování podání. Zavedení a profesionální používání ISZR ze strany orgánů veřejné moci bezpochyby vede k odstranění opakovaného vyzývání klientů k odstranění chyb v podání. Možnost zaslat elektronicky výsledek podání, ať už se jedná o rozhodnutí, osvědčení, informaci nebo jiný doklad vydaný úřadem, je další bonus eGovernmentu, neboť podateli odpadne cesta na úřad.

Na základě informací z dotazníkového šetření lze stanovit některá doporučení, jejichž aplikace by mohla přispět k ještě větší efektivitě veřejné správy a ke komfortu při využívání elektronizace ze strany veřejnosti:

- Zlepšit osvětu o ISDS a dále rozšiřovat jeho působnost do dalších oblastí.
- Zavést povinně DS i pro podnikající fyzické osoby, aby se urychlila a zjednodušila komunikace mezi nimi a orgány veřejné moci.

Dalšími opatřeními k zvýšení praktického dopadu elektronických nástrojů eGovernmentu by podle mého názoru mohlo být:

- Nastavení finanční stránky elektronického podpisu tak, aby jeho využívání bylo přijatelné i pro širokou nepodnikatelskou veřejnost.
- Rozšíření ISZR o další funkcionality typu Registr dosaženého vzdělání. Tím by odpadlo opakované předkládání dokladů různým orgánům, jako je např. ŽU nebo IBP.

I když elektronizace veřejné správy v některých lidech vyvolává obavy z nepřiměřeného shromažďování informací o občanech ze strany státu, je to jistě krok správným směrem. Důležité pro rozptýlení těchto obav je správné technické a právní nastavení přístupů k jednotlivým informacím a zamezení jejich následného zneužití. Česká republika za posledních 10 let v této oblasti udělala velký pokrok. Teď je důležité v nastaveném trendu pokračovat a eGovernment rozvíjet. Vývoj elektronizace v živnostenskoprávní oblasti může být v tomto ohledu vzorem a inspirací i pro další segmenty veřejné správy.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

BUDIS, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, 287 p. ISBN 80-726-3617-0.

BUDIŠ, Petr. *Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2008, 157 s. ISBN 978-80-7263-465-1.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012, 407 s. ISBN 978-802-6202-196.

HORIZNKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. 8. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-615-0.

HORIZNKOVÁ, Eva a Pavel BĚHOUNEK. *Aspekty živnostenského podnikání v praktických aplikacích: živnostenské právo, daňová legislativa, sociální a zdravotní pojištění živnostníků*. Praha: VOX, 2005, 504 s. Management (VOX). ISBN 80-863-2449-4.

HORIZNKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, 233 s. ISBN 978-807-3802-639.

JONÁŠOVÁ, Hana. *Elektronická veřejná správa a její možný vliv na podnikání v regionu: Electronic public administration and its possible influence on business in region*. 1. vyd. Brno: VUT, 2004, 24 s. ISBN 80-214-2681-0.

LAPÁČEK, Jiří. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2012, 197 s. ISBN 978-80-251-3680-5.

LECHNER, Tomáš. *Elektronické dokumenty v právní praxi /: Tomáš Lechner*. Praha: Leges, 2013, 255 s. Praktik. ISBN 978-80-87576-41-0.

LIDINSKÝ, Vít. *EGovernment bezpečně*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 145 s. ISBN 978-80-247-2462-1.

MACKOVÁ, Alena a Bohumír ŠTĚDRŮ. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s komentářem: včetně souvisejících zákonů a*

prováděcích předpisů. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2009, viii, 518 pages. ISBN 80-735-7472-1.

MACKOVÁ, Alena, Zdeněk VANÍČEK a Bohumír ŠTĚDRONĚ. *Vybrané právní a technické aspekty elektronizácie agend verejnej správy v Európskej únii*. 1. vyd. Bratislava: Magnet press Slovakia, 2008, 118 s. ISBN 978-80-89169-15-3.

MAJEROVÁ, Věra a Emerich MAJER. *Empirický výzkum v sociologii venkova a zemědělství*. Vyd. 2. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2007, 277 s. ISBN 978-802-1316-980.

MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

PRŮCHA, Petr. *Lexikon - správní právo*. Vyd. 1. Ostrava: Sagit, 2002, 683 s. ISBN 80-720-8314-7.

SMEJKAL, Vladimír. *Informační systémy veřejné správy ČR*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2003, 121 s. ISBN 80-245-0533-9.

SVOBODA, Ivo a Karel SCHELLE. *Základy organizace veřejné správy*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2006, 206 s. Právo (Key Publishing). ISBN 80-239-8011-4.

ŠTĚDRONĚ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, 172 s. ISBN 978-808-7041-253.

VANÍČEK, Zdeněk. *Právní aspekty eGovernmentu v ČR*. Praha: Linde, 2011, 200 s. ISBN 978-807-2018-550.

Právní předpisy

Česká republika. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 1999/93/ES, o zásadách Společenství pro elektronické podpisy.

Česká republika. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Česká republika. Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. 304/2001 Sb., nařízení vlády, kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu).

Česká republika. 388/2002 Sb., Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Česká republika. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. 495/2004 Sb., nařízení vlády, kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu).

Česká republika. Zákon č. 440/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů.

Česká republika. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 110/2007 Sb., o některých opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy, souvisejících se zrušením Ministerstva informatiky a o změně některých zákonů.

Česká republika. Zákon č. 130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Česká republika. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 301/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Česká republika. 193/2009 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů

Česká republika. Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech.

Česká republika. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika. Zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů.

Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Internetové zdroje

MINISTERSTVO VNITRA. *Czech POINT: aktuální statistiky* [online]. 3. února 2015 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <<http://generator.citace.com/dokument/fjNlKgJzT7OQKLNF>>

Dokumenty vlády ČR: USNESENÍ Vlády ČR č. 1006/2004. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Vláda České republiky* [online]. 2004 [cit. 2014-07-27]. Dostupné z: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2004&10-20>

MINISTERSTVO VNITRA. *EGovernment: Základní registry* [online]. [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/jak-to-bylo-je-jak-to-bude-v-praxi-a-z-jakeho-duvodu.aspx>>

Egovernment: elektronizace veřejné správy [online]. Praha: Info.com s.r.o, 2008 [cit. 2014-08-02]. ISSN 1801-9420. Dostupné z: <<http://www.egovernment.cz/archiv/2008%201.htm>>

INFORMAČNÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY. *EGovernment: První pokusy o vytvoření komplexního řešení 1. díl* [online]. 29. 6. 2007. 2007 [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/e-government-strategicke-dokumenty-1-dil/>

ICZ a.s.: O firmě. ICZ A.S. *Integrovaná softwarová a síťová řešení - ICZ* [online]. [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <<http://i.cz/o-firme/>>

Internet ve státní správě a samosprávě 2008. *Konference: Internet ve státní správě a samosprávě 2008* [online]. 2008 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <<https://www.issc.cz/archiv/2008/>>

Jak to bylo, je, jak to bude v praxi a z jakého důvodu: Základní registry veřejné správy. MINISTERSTVO VNITRA. *Ministerstvo vnitra: eGovernment* [online]. [cit. 2014-07-14]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>>

Ministerstvo pro místní rozvoj: Ústav územního rozvoje [online]. 2010 [cit. 2014-12-22]. Dostupné z: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=4083>>

Právní rádce [online]. Praha: Economia, a.s., 2012, 26. července 2012 [cit. 2014-09-06]. Dostupné z: <<http://pravniradce.ihned.cz/c1-56695150-ke-snizovani-administrativy-uz-v-zz-mnoho-prostoru-neni>>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Programové prohlášení: vláda Stanislava Grosse* [online]. 2004 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <<http://www.vlada.cz/scripts/modules/fg/fulltxt.php?langid=1&locale=CZ&sort=rank&searchtext=programov%C3%A9+prohl%C3%A1%C5%A1en%C3%AD+Gross>>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Registr živnostenského podnikání* [online]. [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <<http://www.rzp.cz/statistiky.html>>

Seznam tabulek

Tabulka 1 - statistika datových schránek k 25. 1. 2015.....	31
Tabulka 2 - počet transakcí v prosinci 2014.....	45
Tabulka 3 – statistika MPO k 31. 12. 2014	48
Tabulka 4 - počet elektronicky vyžádaných RT	62
Tabulka 5 - počet elektronických JRF	69

Seznam grafů

Graf 1 - výstupy Czech POINT v %.....	38
Graf 2 - Struktura vydaných výpisů dle institucí v %	39
Graf 3 - využití elektronického JRF	68
Graf 4 - struktura dotazovaných dle právní subjektivity v %.....	74
Graf 5 - struktura respondentů podle věku a pohlaví (počty osob)	75
Graf 6 - počet využití jednotlivých typů podání.....	76
Graf 7 - bezvadných a problémových podání.....	77

Seznam obrázků

Obrázek 1- ekonomický přínos ISDS k 31. 12. 2013.....	33
Obrázek 2 - logo Czech POINT	36
Obrázek 3 - systém základních registrů.....	44
Obrázek 4 - komunikace ISRŽP s okolím	63
Obrázek 5 - kraje České republiky	65
Obrázek 6 - obce s rozšířenou působností	66
Obrázek 7 - obce s rozšířenou působností v Královéhradeckém kraji	67

Seznam příloh

Příloha 1- rozdělení elektronických JRF rok 2008.....	90
Příloha 2- rozdělení elektronických JRF rok 2009.....	91
Příloha 3- rozdělení elektronických JRF rok 2010.....	92
Příloha 4 - rozdělení elektronických JRF rok 2011	93
Příloha 5 - rozdělení elektronických JRF rok 2012	94
Příloha 6 - rozdělení elektronických JRF rok 2013	95

Přílohy

Příloha 1- rozdělení elektronických JRF rok 2008

ŽU	elektronická podání JRF učiněné v roce 2008				
	<i>Datová schránka</i>	<i>Czech POINT</i>	<i>Z PC podnikatele</i>	<i>na ŽU</i>	<i>celkem</i>
Hradec Králové	0	0	2	121	123
Broumov	0	0	0	2	2
Dobruška	0	0	0	287	287
Dvůr Králové nad Labem	0	0	0	44	44
Hořice	0	0	0	237	237
Jaroměř	0	0	0	0	0
Jičín	0	0	0	330	330
Kostelec nad Orlicí	0	0	0	146	146
Náchod	0	0	1	10	11
Nová Paka	0	0	0	371	371
Nové Město nad Metují	0	0	0	173	173
Nový Bydžov	0	0	0	176	176
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0	0	0
Trutnov	0	0	1	30	31
Vrchlabí	0	0	1	12	13
celkem	0	0	5	1939	1944
% z celkového počtu	0	0	0,25	99,75	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle RŽP

Příloha 2- rozdělení elektronických JRF rok 2009

ŽU	elektronická podání JRF učiněné v roce 2009				
	<i>Datová schránka</i>	<i>Czech POINT</i>	<i>Z PC podnikatele</i>	<i>na ŽU</i>	<i>celkem</i>
Hradec Králové	0	0	6	3837	3843
Broumov	0	0	0	697	697
Dobruška	0	0	0	1193	1193
Dvůr Králové nad Labem	0	0	0	1029	1029
Hořice	0	0	1	1059	1060
Jaroměř	0	0	0	498	498
Jičín	0	0	1	2390	2391
Kostelec nad Orlicí	0	0	0	897	897
Náchod	0	0	4	1058	1062
Nová Paka	0	0	0	892	892
Nové Město nad Metují	0	0	0	745	745
Nový Bydžov	0	0	0	1085	1085
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0	1213	1213
Trutnov	0	0	1	2767	2768
Vrchlabí	0	0	1	1304	1305
celkem	0	0	14	20664	20678
% z celkového počtu	0	0	0,07	99,93	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle RŽP

Příloha 3- rozdělení elektronických JRF rok 2010

ŽU	elektronická podání JRF učiněné v roce 2010				
	<i>Datová schránka</i>	<i>Czech POINT</i>	<i>Z PC podnikatele</i>	<i>na ŽU</i>	<i>celkem</i>
Hradec Králové	0	0	11	9089	9100
Broumov	0	0	1	698	699
Dobruška	1	0	0	1158	1159
Dvůr Králové nad Labem	0	0	0	1859	1859
Hořice	0	0	0	1071	1071
Jaroměř	0	0	0	932	932
Jičín	1	0	0	2176	2177
Kostelec nad Orlicí	0	0	0	943	943
Náchod	0	0	11	3119	3130
Nová Paka	0	0	0	818	818
Nové Město nad Metují	0	0	0	686	686
Nový Bydžov	0	0	0	1142	1142
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0	1503	1503
Trutnov	0	0	1	4190	4191
Vrchlabí	0	0	2	1779	1781
celkem	2	0	26	31163	31191
% z celkového počtu	0	0	0,08	99,92	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle RŽP

Příloha 4 - rozdělení elektronických JRF rok 2011

ŽU	elektronická podání JRF učiněné v roce 2011				
	<i>Datová schránka</i>	<i>Czech POINT</i>	<i>Z PC podnikatele</i>	<i>na ŽU</i>	<i>celkem</i>
Hradec Králové	0	0	4	9505	9509
Broumov	0	0	0	656	656
Dobruška	0	0	0	1082	1082
Dvůr Králové nad Labem	0	0	0	1765	1765
Hořice	0	0	0	1028	1028
Jaroměř	0	0	0	857	857
Jičín	0	0	0	2169	2169
Kostelec nad Orlicí	0	0	1	1032	1033
Náchod	2	0	25	3178	3205
Nová Paka	0	0	0	799	799
Nové Město nad Metují	0	0	0	684	684
Nový Bydžov	0	0	0	1144	1144
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0	1449	1449
Trutnov	0	0	1	4672	4673
Vrchlabí	0	0	1	1762	1763
celkem	2	0	32	31782	31816
% z celkového počtu	0	0	0,01	99,99	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle RŽP

Příloha 5 - rozdělení elektronických JRF rok 2012

ŽU	elektronická podání JRF učiněné v roce 2012				
	<i>Datová schránka</i>	<i>Czech POINT</i>	<i>Z PC podnikatele</i>	<i>na ŽU</i>	<i>celkem</i>
Hradec Králové	1	0	3	9865	9869
Broumov	0	0	0	682	682
Dobruška	0	0	1	916	917
Dvůr Králové nad Labem	0	0	0	1718	1718
Hořice	0	0	0	983	983
Jaroměř	0	0	0	698	698
Jičín	0	0	0	2115	2115
Kostelec nad Orlicí	0	0	1	970	971
Náchod	0	0	34	3171	3205
Nová Paka	0	0	0	829	829
Nové Město nad Metují	0	0	0	739	739
Nový Bydžov	0	0	0	1248	1248
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0	1171	1171
Trutnov	0	0	0	4475	4475
Vrchlabí	0	0	0	1685	1685
celkem	1	0	39	31265	31305
% z celkového počtu	0	0	0,12	99,88	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle RŽP

Příloha 6 - rozdělení elektronických JRF rok 2013

ŽU	elektronická podání JRF učiněné v roce 2013				
	<i>Datová schránka</i>	<i>Czech POINT</i>	<i>Z PC podnikatele</i>	<i>na ŽU</i>	<i>celkem</i>
Hradec Králové	0	0	1	9693	9694
Broumov	0	0	0	774	774
Dobruška	0	0	0	1024	1024
Dvůr Králové nad Labem	0	0	0	1886	1886
Hořice	0	0	0	1057	1057
Jaroměř	0	0	0	759	759
Jičín	0	0	0	2233	2233
Kostelec nad Orlicí	0	0	0	1012	1012
Náchod	0	0	17	3373	3390
Nová Paka	0	0	0	937	937
Nové Město nad Metují	0	0	0	715	715
Nový Bydžov	0	0	0	1227	1227
Rychnov nad Kněžnou	0	0	0	1368	1368
Trutnov	0	0	4	4287	4291
Vrchlabí	0	0	0	1925	1925
celkem	0	0	22	32270	32292
% z celkového počtu	0	0	0,07	99,93	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle RŽP